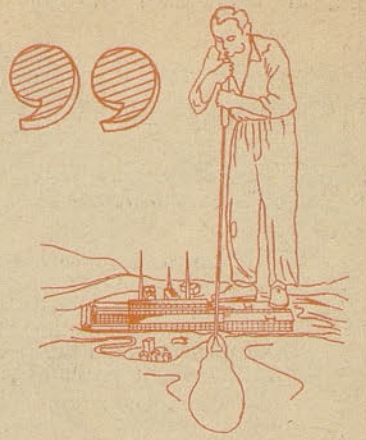

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

HRASTNIK, 28. novembra 1959

3. STEVILKA — I. LETNIK

Praznik vseh nas

Politični dogodki v času naše ljudske revolucije pred šestnajstimi leti 29. novembra ob slapovih v Jajcu nosi polno legitimiteto zgodovinskega preobrata. Od tedaj se za vseh pet jugoslovanskih narodov začena obdobje novih političnih, gospodarskih in družbenih odnosov. Čim bolj se bo čas odmikal, tem svetlejši bo naš novembrski datum.

Velikane tega praznika ne bi mogli doumeti, če ne bi upoštevali tedanje situacije in si prklicali v spomin jeklene borbe naših narodov širom po Jugoslaviji. V času zasedanja v Jajcu je Hitlerjeva vojska še močno bobnela po Evropi in sleherni patriot je bil mobilien. Naša partizanska vojska je do takrat poleg drugih preživljala dve najhujši ofenzivi, četrto in peto. Ob tem ne smemo pozabiti vizije žrtev, ne smemo prezreti, da je ob času napadov ob Neretvi, Sutjeski itd. po deset krvi žejnih nacistov napadalo po enega človeka, ki ga je skozi boj vodila lastna želja, poziv Komunistične partije Jugoslavije, katerega lahko definiramo v eno samo besedo: SVOBODA!

Spomnimo se delegatov iz vseh jugoslovanskih pokrajin, ki so se v najhujših pogojih med bunkerji in zasedami, med četniškimi in ustaškimi stražami prebijali, da so pravočasno dosegli cilj in izrazili ljudske želje, ki so se spremenile v sklepe in pozneje v Ustavo socialistične Jugoslavije.

Politično in perspektivno je 29. november 1943 pomenil negotiben, zdavnaj zaželeni začetek novega. Konec je bilo surove buržoazne ureditve, konec monarhije, konec kralja, ki se je kratkočasil v londonskih klubih, medtem ko so njegovi sodržavljani padali v boju za svobodo. Konec je bilo mednacionalne borbe in šovinizma, ki so ga skozi desetletja podpirali agenti fašizma iz tujine in naša primitivna buržoazija.

Jugoslavija je bila proglašena za republiko in za njenega vrhovnega komandanta izvoljen tovariš Tito. To je bil začetek družbene ureditve, ki je našega človeka osvobodila izkoriščanja, začetek osvoboditve dela in dviga njegove osebnosti. Potrjena sta bila bratstvo in enotnost narodov — praktično upravičeno že v dotedanji osvobodilni borbi. Postavljena je bila naša ljudska oblast, ki se je uveljavila kot pravno družbeno telo, in to v deželi primitivnega značaja — deželi pluga in motike.

Ko že šestnajst let po II. zasedanju AVNOJ proslavljamo slavnostno obletnico tega zgodovinskega zasedanja, se je prijetno vrniti skozi razmeroma kratko obdobje in se spomniti naših uspehov in naporov, rasti in zrelosti naše socialistične skupnosti. Začeli smo znova — saj je okupator skoraj do polovice spremenil, požgal in opustošil našo domovino. Izpolnili smo naš petletni plan, čeprav nas je močno ovirala blokada Informbiroja. Zgradili smo temelje industriji, in danes je osnovna karakteristika našega razvoja stalen vzpon našega gospodarstva, nagla industrializacija naše države ter utrjevanje našega komunalnega sistema. Z borbo v revoluciji in v povojni socialistični graditvi se je naš človek dvignil na višjo ekonomsko, politično in kulturno raven. Z delavskimi sveti so bili ustvarjeni pogoji, da smo postopoma prešli na popolno družbeno samoupravljanje. Vzporedno s tem je rastla tudi zavest ljudskih množic, ki je danes močan subjektivni faktor.

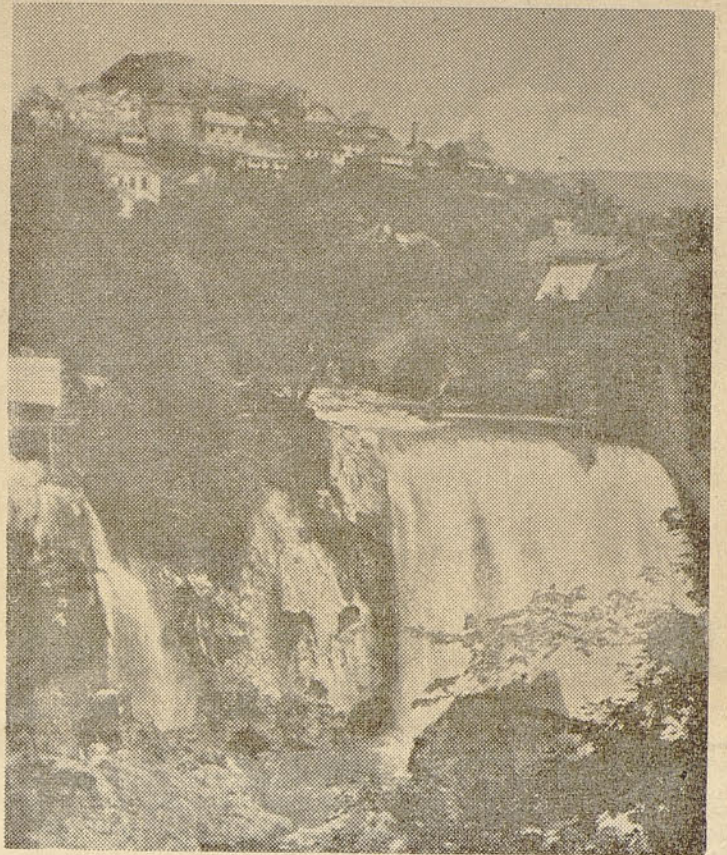
Braneč svojo neodvisnost smo dostojanstveno rešili in rešujemo težave, ki nam jih povzročajo še nekateri sovražniki, ker pač nismo hoteli postati njihovi sateliti. Naši uspehi so jasen odgovor obrekovalcem — nočemo izsiljevati in se ne damo izsiljevati.

Naša notranja politika je odraz zunanje politike. Vojna nevarnost še vedno straši svet. Zaostritve med dvema blokoma ne dopuščajo mnogo in zaradi takšnega stanja je napredno človeštvo upravičeno zaskrbljeno nad usodo sveta. To blokovsko nasprotje je preprečevalo prizadevanje izvenblokovskih držav pri naporih za razorožitev in ustvarjanje mirnega sožitja med državami. Vodilne države obeh blokov so do nedavnega tekmovala v izrabljanju napredka in tehnike za oboroževanje in množično uničevanje, namesto za blaginjo človeštva. Na pritisk milijonov množic so v zadnjem času vodeči ljudje le začeli resno razpravljati o ustavitvi atomskih poizkusov. Vendar imejmo vero v pozitivne socialistične sile, ki na vseh kontinentih silijo na dan in zahtevajo razorožitev.

Negativni postavki v bilanci svetovnega dogajanja stoji nasproti pozitivno dejstvo, da se kolonialni narodi z vso odločnostjo in silo bore za osvoboditev, ter da ljudstva, ki so zaradi dosedanjega kolonialnega izkoriščanja zaostala, z naporom in žrtvami uspešno grade svojo gospodarsko neodvisnost. V takšnem mednarodnem položaju je naša država, stoječ na principih aktivne koeksistence in borbe proti kolonializmu, prinesla vrsto konkretnih predlogov OZN, ki so človeštvu pokazali pot za pravilno reševanje perečih mednarodnih vprašanj. Stališče Jugoslavije podpirajo predvsem izvenblokovske države, med njimi pa tudi napredno misleče množice v raznih blokovskih državah.

Zato praznujemo ta naš veliki dan dvignjenega čela, ponosni na naš socialistični dom, ki ga varno čuva naš ljubljani maršal Tito, veliki borec za mir in enakopravnost med narodi.

ZIVELA LJUDSKA
REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

MIHA MARINKO OBISKAL NAŠ KOLEKTIV

Pred nedavnim je obiskal Hrastrnik, predvsem pa našo tovarno, predsednik Ljudske skupščine LRS, tovariš Miha Marinko. Spremljali so ga pri ogledu steklarne tov. Marijan Orožen, sekretar mestnega komiteja ZKS Hrastrnik, tov. Brečko, predsednik občine, tov. Jože Klanšek, direktor Steklarne, ter tov. inž. Edo Birsa iz naše tovarne.

Tovariš predsednik Miha Marinko je prispel na obisk k nam nepričakovano. Ob tej priliki so ga naši predstavniki pričakovali pred glavno vratarnico, vendar je tovariš predsednik kar sam v spremstvu tov. Seniče prišel v glavno halo, v obnovljenem delu naše tovarne. Tovarišu Seniče je predsednik samo dejal: »Me bodo vaši tovariši že našli«.

Predsednik Miha Marinko se je ob tej priliki posebno zanimal za rekonstruiran del tovarne in za novi avtomat, ki izdeluje drobno embalažo. Tovariš pred-

sednik je izrekel pohvalo celotnemu kolektivu, da je v tako kratkem času in razmeroma z majhnimi sredstvi rekonstruiral svoje tovarniške objekte. V steklarni si je nadalje ogledal nove talilne peči, kjer se je zadržal dalj časa v pogovoru z vodilnimi člani našega podjetja.

Nato je tovariš Miha Marinko obiskal še Novi Dol, kjer si je s svojim spremstvom ogledal novi rudniški obrat. Zanimal se je za vse probleme novega rudniškega obrata, ki je še v nastajanju. V steklarni je povpraševal o sedanjih proizvodnih stekla in o perspektivi. Prav tako se je visoki gost zanimal za gradnjo stanovanj in ostalo.

Za naš delovni kolektiv je bil obisk tovariša predsednika Mihe Marinka velika čast. Se v nadalje se bomo vsi trudili, da se z izboljšanjem kvalitete naših izdelkov pokažemo vredne njegove pohvale.

R.

OBISK VISOKEGA GOSTA V NAŠEM PODJETJU: PREDSEDNIK LJUDSKE SKUPŠČINE LRS MIHA MARINKO, SEKRETAR MK ZKS HRASTNIK MARIJAN OROŽEN, PREDSEDNIK OBLO HRASTNIK STANKO BREČKO, DIREKTOR STEKLARNE HRASTNIK JOŽE KLANSEK, GLAVNI INŽENIR TOVARNE EDO BIRSA.

Upravni odbor, DS in sindikalna podružnica

STEKLARNE HRASTNIK

kakor tudi uredništvo »STEKLARJA«, čestitata ob

DNEVU REPUBLIKE 29. novembru

vsem članom kolektiva in vsem delovnim ljudem socialistične Jugoslavije in jim želita še nadaljnjih uspehov v izgradnji naše domovine in doseganju planskih nalog.

100 let STEKLARNE HRASNİK

Člani našega delovnega kolektiva smo lahko ponosni, da bomo prihodnje leto že praznovali 100-letnico obstoja svojega podjetja. Podjetje, ki so ga nekoč upravljali razni izkoriščevalci delovnega človeka, privatni kapitalisti, ki niso gledali na to, da bi izboljšali delovne in tudi življenjske pogoje svojih zaposlenih.

Po osvoboditvi so člani našega delovnega kolektiva pod najtežavnejšimi pogoji obnovili svojo tovarno, tako da je lahko iz leta v leto stopnjevala proizvodnjo. Dosegli smo to, da bomo 100-letnico naše steklarne praznovali z novo delovno zmago, s končanjem DRUGE ETAPE REKONSTRUKCIJE TOVARNE, kar je bila največja želja nas vseh že v preteklosti, za nas pa pomeni rekonstrukcija tovarne novo gospodarsko zmago in veliko boljše pogoje za delo in življenje.

Pred nedavnim je iz razloga, da 100-letnico delovanja naše steklarne čim lepše praznujemo, njen upravni odbor imenoval komisije, ki bodo storile oziroma pripravile vse potrebno za izvedbo te proslave.

Praznovanje tega jubileja bo trajalo predvideno več dni. Sprožen je bil predlog, da bi to slovesnost obhajali ob dnevu republike, to je 29. novembra 1960. leta. In to zaradi tega, ker bodo takrat končana dela II. etape rekonstrukcije tovarne. Sam datum praznovanja bo vzela še sindikalna podružnica v pretres, če je najbolj primeren.

Pripravljalni odbor: v ta odbor so imenovani Jože Klanšek, predsednik; člani: Julij Smodič, Alojz Santej, Franc Zibret, inž. Maks Mrcina, Heda Korbar in Stanko Cvelber.

Odbor za dokumentacijo in propagando: inž. Maks Mrcina, predsednik; člani: Anton Mahkovec, Viktor Racki, Franc Papeš, Lojze Hofbauer, Stane Radej, Alojz Hudi I, Ivan Bartolo, prof. Zoran Didek in Franc Trante.

Komisija za finance: Heda Korbar, predsednik; člani: Jože Klanšek, Vinko Knez, Julij Smodič, Alojz Santej.

Komisija za izvedbo proslave: Stanko Cvelber, Anton Velej I, inž. Edo Birsa, Ivan Matko, Franc Klenovšek, Leopold Moder, Franc Zibret, Anton Sihur in Alojz Janežič.

Priprave so v teku. Izdali bodo brošuro o delu kolektiva v razdobju 100 let.

Tov. Lidija Šentjunc v Steklarni

V mesecu oktobru smo imeli kar dva obiska naših najvišjih oblastnih predstavnikov. Tako nas je pred dnevi obiskala tovarišica Lidija Šentjunc, članica Zveznega izvršnega sveta. Prišla je v Hrastnik, kjer je imela v upravnem poslopiju našega podjetja posvet s političnimi predstavniki Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Tovarišica Šentjunc je govorila navzočim o problemih komunalnega napredka, nadalje o bodočem zakonu o stanovanjih in stanovanjski izgradnji.

Po njenem govoru se je razvila zelo živahna razprava, v kateri so navzoči načeli najbolj pe-

reča vprašanja Hrastnika, med njimi izgradnjo stanovanj ter odpravo saj, ki prihajajo iz dimnika trboveljske Elektrarne do Hrastnika in še dalje ter delajo škodo in postajajo za naše prebivalce, živeče vzdolž Save, neznozne.

Med predstavniki trboveljske in hrastniške občine je bil ob tej priliki sklenjen sporazum, da se skliče poseben sestanek predstavnikov občin Hrastnik in Trbovelj ter zastopnikov Elektrarne Trbovlje, na katerem se bodo dokončno pogovorili, kako problem elektrarniškega pepela radikalno rešiti.

VPLIV NOVIH TARIFNIH PRAVILNIKOV NA PROIZVODNJO

Analiza za prvo polletje v merilu okraja je pokazala, da je izdelava novih tarifnih pravilnikov ugodno vplivala na dvig storilnosti dela. Skoro v vseh podjetjih je proizvodnja narasla, porasli pa so tudi zaslužki delavcev, kar je povsem pravilno, saj je naš glavni smoter, da povečujemo proizvodnjo in z njo tudi življenjski standard.

Pri pregledu tarifnih pravilnikov so ugotovili, da je večina podjetij pravilno razumela navodila sindikatov, na kaj je treba misliti pri delu novih pravilnikov. Nekaj pa jih je bilo, ki so delali po svoje in niso hoteli nič slišati o priporočilih sindikatov. Tu so se delale razne nepravilnosti in nepoštenosti, ki pa so jih sprevideli šele tedaj, ko so dobili od komisije zavržen pravilnik.

Pozdraviti moramo, da se je zelo povečalo število delovnih mest, kjer so uvedli plače po učinku dela, kar je tudi najbolj vplivalo na povečanje proizvodnje. — V bodoče mora biti naša skrb, da uvedemo plače po enoti proizvoda, kar je mnogo bolj enostavno in stimulatивно za de-

lavce, s čimer bomo dosegali še hitrejši dvig proizvodnje, z njo pa tudi višje redne plače.

S. A.

DOBER ZAGOVOR

RES JE, DA SO ME ZARADI PIJANČEVANJA DISCIPLINSKO PREMESTILI NA DRUGO DELOVNO MESTO, AMPAK POMISLI NA TO, DA BOM NA NOVIH DELOVNIH MESTU DVA »JURJA« VEČ ZASLUŽIL.

Skrajšanje delovnega staža za pokojnino delavcev steklarske industrije

To vprašanje sicer ni najnovejšega datuma, saj se je z njim sindikalna podružnica naše tovarne začela ukvarjati že pred dvema letoma in je že takrat bilo na pobudo naše podružnice sklicano posvetovanje zastopnikov sindikalnih podružnic, podjetij in zdravnikov obratnih ambulant steklarske industrije celotne naše države, ki je bilo pri nas v Hrastniku. Vzroki, ki so nujno terjali, da se to vprašanje reši, pa so bili, ker v naši steklarski industriji še vedno obstajajo izredno težki fizični in zdravju škodljivi pogoji dela, saj se je določenim vejam naše industrije, kot na primer rudarski in podobno, glede na najtežje pogoje dela skrajšal potrebni delovni staž za doseg pokojnine za eno četrtno, to je 9 mesecev za 1 leto.

Po temeljiti in izčrpni razpravi, ki se je predvsem vrtela okoli profesionalnih bolezni naše industrije, je bil sestavljen zapisnik, na katerih delovnih mestih prihaja do raznih poklicnih obolenj, spričo tega so bili sestavljeni predlogi za skrajšanje delovne dobe za doseg pokojnine na teh mestih. Izvoljena je bila nadalje komisija z nalogo, da na tem vprašanju še nadalje dela in na pristojnih mestih istsira pravilno rešitev te zadeve. Žal pa je nadaljnje delo te komisije iz neznanih vzrokov zaspalo. Zapisnik s tega posvetovanja z ugotovitvami in predlogi je bil poslan v nadaljnji postopek nadrejenim sindikalnim forumom ter Združenju steklarske industrije Jugoslavije.

Ker o reševanju tega problema z naših pristojnih mest preteklo leto ni bilo nobenega sporočila, si je naša sindikalna podružnica začela na novo prizadevati, da to vprašanje pride na dnevni red. Ta trud naše podružnice je uspel v toliko, da je centralni odbor našega sindikata razpravljal o tem vprašanju in z nekaterimi našimi predlogi soglašal. V svojem odgovoru, poslanem preko republiškega odbora našega sindikata, nas je obvestil, naj to vprašanje ponovno pretresemo in prinesemo k njemu svoje pripombe, kakor tudi dodatne predloge s potrebno argumentacijo o njihovi upravičenosti.

Jasno je, da je naša sindikalna podružnica v želji, da se ta problem čimprej reši in pošlje pristojnim forumom argumentiran odgovor, takoj izvolila komisijo, ki je bila sestavljena iz naslednjih tovarišev: inž. Maks Mrcina, dr. Jože Toplak, Jože Klanšek, Oto Zlindra, Franc Zibret in Stane Radej. Le-ta se je takoj sešla, in sicer 15. junija t. l. ter pregledala vsa delovna mesta in tudi sestavila zapisnik z dodatnimi predlogi še za določena delovna mesta, za katera centralni odbor našega sindikata ni dal svoje privolitve. Tudi ta zapisnik, v katerem smo za vsa kritična delovna mesta predlagali skrajšanje delovnega staža za doseg pokojnine, je bil takoj poslan na pristojna mesta.

V pričakovanju, da smo storili vse, kar je bilo mogoče in po našem mišljenju najpraviše, pa smo dobili o tem vprašanju od republiškega odbora dopis z dne 26. septembra 1959, v katerem nas le-ta obvešča, da centralni odbor pripravlja predlog za skrajšanje delovnega časa, ne pa staža na težavnih in zdravju škodljivih delovnih mestih, in da naj glede tega vprašanja čimprej pošljemo svoje predloge.

Na ta dopis se je naša komisija ponovno sešla, ki pa je bila glede tega vprašanja enotnega mišljenja, namreč da je kljub temu, čeprav si centralni odbor prizadeva na kritičnih mestih skrajšati delovni čas, v našem primeru še vedno bolje predlagati oziroma vztrajati na skrajšanju delovnega staža za pokojnino. Da pa glede tega vprašanja in glede naših predlogov ne bi morda ostali osamljeni, je naša komisija oziroma podružnica sklenila, naj se ponovno skliče posvetovanje vseh zainteresiranih podjetij v naši državi, ki naj zavzame enotno stališče.

Kot važen razlog, da je boljši predlog za znižanje delovnega staža kot pa delovnega časa, je sodila in računa ta komisija s tem, da bo tudi pri nas prišlo do skrajšanja delovnega časa na splošno, ko bomo dosegli potrebno raven storilnosti dela. — Takoj za tem so bili povabljeni predstavniki vseh steklarn naše države na posvetovanje v Hrastniku. Le-to je bilo 12. oktobra t. l., na kate-rega so prišli zastopniki kolektivov: Samobor, Pulj, Slovenska Bistrica ter Paračin in sklicatelj Steklarna Hrastnik. Ostali žal iz raznih vzrokov niso prišli na to važno posvetovanje, so pa dali svojo izjavo, da sogla-

šajo s predlogi, ki jih bomo sestavili in sklenili.

Ze takoj ob začetku tega sestanka so si bili njegovi udeleženci na jasnem, da je predlog centralnega odbora za skrajšanje delovnega časa neizvedljiv, kajti če bi na primer predlagali in osvojili za steklarje 6-urni delovni čas, bi se pojavilo vprašanje, kje dobiti potrebno dodatno kvalificirano delovno silo še za četrto izmeno, ki je nimamo dovolj niti za tri izmene. Se poseben problem pa bi nastal, kje nastaniti te dodatne delovne moči glede na stanovanjski fond, s kakršnim razpolagamo, ki ni zadosten niti za sedanje število delavcev. Nadaljnji problem s tem v zvezi bi bilo vprašanje zaposlitve pomožnega osebja, kot na primer odnašalcev itd., ki bi jim ostal 8-urni delovni čas.

Glede na vse to so udeleženci posvetovanja v preteklem mesecu soglasno sklenili predlagati naslednje:

I. Da delovni čas ostane 8 ur z izjemo pri steklarjih na pipe, ki izdelujejo artikle z bruto težo (s kapo) od 5 kg navzgor, in pa si-fonske steklenice od 1 litra naprej, katerim naj se zniža delovni čas na 6 ur (v nekaterih primerih je delovni čas že skrajšan).

II. Laboranti in osebje v laboratorijih, da se jim zniža delovni čas na 7 ur.

Za skrajšanje delovnega staža za upokojitev pa se predlaga:

1. steklarji na pipe: 9 mesecev za 12 mesecev;
2. steklarjem na polavtomatih: 10 mesecev za 12 mesecev;
3. steklarji pri avtomatih s fid.: 11 mesecev za 12 mesecev;
4. topilničarji na lončeni peči: 9 mesecev za 12 mesecev;
5. topilničarji na kadni in avtomatski peči: 11 mesecev za 12 mesecev;
6. zmesarji, ročno mešanje: 9 mesecev za 12 mesecev;
7. zmesarji pri delni avtomatizaciji: 11 mesecev za 12 mesecev;
8. grobo brušenje s peskom in peskarjenje: 11 mesecev za 12 mesecev;
9. Brušenje kristala: 10 mesecev za 12 mesecev;
10. poliranje in matiranje s kislino: 9 mesecev za 12 mesecev;
11. kurjači na generatorjih: 10 mesecev za 12 mesecev;
12. slikanje s svinčnimi barvami: 10 mesecev za 12 mesecev;
13. delo z živim srebrom: 9 mesecev za 12 mesecev;
14. steklopihalci (na plamenikih): 9 mesecev za 12 mesecev;
15. šamotarji in zidarji-šamotarji: 9 mesecev za 12 mesecev;

16. nadalje je bilo glede strugarjev s sivo zlitino sklenjeno, da se glede vprašanja znižanja delovnega staža zahtevajo informacije od metalurških podjetij ter se ta predlog vskladi z njihovimi.

Na kraju so na posvetovanju obravnavali še vprašanje starostne dobe za omenjena delovna mesta in soglasno predlagali:

A) Kot pravica na polno pokojnino s potrebnim delovnim stažem naj se prizna starostna doba: za moške 50 let, za ženske 45 let.

B) Za nepopolno pokojnino, če ima prizadeti najmanj 10 let delovnega staža: za moške 60 let, za ženske 55 let.

To so bili zaključki in predlogi tega posvetovanja, o katerih bodo ponovno razpravljali naši višji forumi. Sodim za pravilno, da se po tej poti o tem vprašanju obveste vsi člani našega kolektiva, ki naj prinesejo še svoje pripombe, ki jih bo — če bodo umestne in upravičene — sindikalna podružnica poslala pristojnim višjim mestom v odločitev.

Ob zaključku bi rad še pripomnil, da zlasti, ko gre za zdravju škodljiva dela, ni naš smoter, niti ni idealna rešitev v socialistični družbi, da se samo skrajšuje delovni staž ali pa čas, ker s tem sicer dajemo delavcu možnost skrajšanja delovne dobe, nikakor pa ne normalne življenjske dobe — temveč, da vsi težimo za tem, da z vsemi danimi sredstvi, ki z njimi današnja tehnika razpolaga, preprečimo ali vsaj omejimo poklicna obolenja. Tudi tu velja namreč pravilo, da je boljša preventiva kot pa zdravljenje prizadetih.

R. S.

Obračun poslovanja za dobo januar-september 1959

Zopet je preteklo novo trome- sečje in tako smo sestavili perio- dični obračun za obdobje januar — september 1959. V tretjem trome- sečju t. l. smo dosegli neka- tere pomembne uspehe: presegli plan proizvodnje in nadomestili primanjkljaj v maju in juniju t. l., dali v obratovanje 5- in 7- tonsko banjo, postopoma prese- ljevali notranji obrat in pomož- ne delavnice, montirali in dali v redno obratovanje avtomat za izdelovanje drobne steklene em- balaže, znižali zalogo skončan- ih izdelkov za 107 ton, dobili novo investicijsko posojilo, s katerim nam bo z lastnimi sredstvi iz amortizacijskega sklada iz prejš- njih let omogočeno izvajanje II. etape rekonstrukcije naše tovar- ne, od Narodne banke pa smo prejeli načelno odobritev kredi- ta za obratna sredstva za kritje povečanega obsega poslovanja.

V tem sestavku hočemo šte- vilčno prikazati vse uspehe in neuspehe, ki jih je delovni kolektiv imel v času od januarja do septembra letos ter jih primerjati z istim obdobjem lanske- ga leta kakor tudi s I. polletjem 1959.

DELOVNA SILA

Za povečanje količinske proiz- vodnje, zlasti pa zaradi izbire in uvedbe novih artiklov, ki ter- jajo obsežnejšo dodelavo, smo morali sprejeti in usposobiti no- ve delavce, in tako smo moštve- no stanje tovarne povečali za 37 ljudi. Fluktuacija delovne sile je še vedno poseben problem. Res je, da je bilo letošnje leto četve- ro delavcev manj sprejetih in da je 8 delavcev manj zapustilo podjetje, vendar moramo navzlic temu reči, da se je v podjetju menjalo 17% zaposlenih. Fluk- tuacija delovne sile je bila v III. tromeščju v povprečju dosti močnejša kot v I. polletju, saj je bilo takrat na novo sprejetih 115 oseb, delo pa zapustilo 109 oseb. Vemo, da se nov delavec šele po neki določeni dobi, ki je odvisna od dela, delovnega mesta in de- lavca, popolnoma vključil v de- lovni proces, nizko in zato fluk- tuacija slabi naša skupna priza- devanja za čim boljšim uspehom. Glavni vzroki zapuščenja kolek- tiva so: ženske, ki zapuščajo de- lo zaradi družine, nizke tarifne postavke in pomanjkanje stano- vanj.

PROIZVODNJA

Nove proizvodne naprave, av- tomat, izboljšani delovni pogoji, popuščanje vročine in večje pre- seganje norm — vse to je pripo- moglo, da smo nadomestili zmanjšano proizvodnjo v maju in juniju t. l. ter še za 0,8% pre- segli za 9 mesecev postavljeni plan, oziroma ga izpolnili s 75,02%. Iz posebnega pregleda je razvidno, da smo letos izde- lali 216.187 kg več kot lani, da je znašalo povečanje v kosih 5,8%, da pa znaša lom po kosih za 0,87% več kot v istem raz- dobjju lani, in 0,32% več kot v I. polletju 1959. Povprečen lom po kilogramih smo sicer znižali na 27,6% (v prvem polletju je zna- šal 27,99%), a je še vedno večji od lanskega letnega povprečja, ko je znašal 26,81%. Stanje se zboljšuje, kajti v avgustu je zna- šal lom po kilogramih 25,83%, a v septembru 1959 25,89%.

Veliko povpraševanje po sti- skanih izdelkih je narekovalo po- večanje proizvodnje v tej skupi- ni, in tako smo izdelali kar 218 ton več, kot smo predvideli, ozi- roma za 23,48% presegli postavl- jen plan za 9 mesecev ali dosegl- i 91,14% letnega načrta. Postop- no opuščanje izdelave artiklov skupine RS, ki v povprečju ni rentabilna, je povzročilo, da smo od predvidenih 350 ton izdelali le 241 ton oziroma 69%. V pri- merjavi z lanskim letos smo pre- segli proizvodnjo skupine MDW za 19,95% in RDBO za 18%.

PRODAJA

Močno povpraševanje po naših izdelkih se je nadaljevalo tudi v preteklem tromeščju. S tekočo proizvodnjo nismo pokrili vseh naročil in smo zato znižali za- logo za 107.382 kg, pri čemer pa še ni upoštevan skladiščni lom, ki znaša gotovo že 50 ton. Tudi v prodaji sta bili najmočnejše preseženi proti preteklemu letu skupini MDW (za 31,1%) in RDBO (za 13,99%). — Pomanj- kanje drobne embalaže je omilil avtomat, vendar se bo pravi re- zultat pokazal šele v prihodnjih mesecih. V kolikor bo proizvod- nja dala predvidene oziroma po- trebne količine, ni bojazni, da plan prodaje ne bi bil dosežen in presežen.

IZVOZ

Združenje industrije stekla in keramike v Beogradu nam je predpisalo za leto 1959 izvoz v višini 400 ton v vrednosti 36 mi- lijonov deviznih dinarjev. Naše podjetje pa je najelo pri Jugo- slovanski banki za zunanjo trgo- vino uvozni kredit v višini 133 tisoč 928 DM za uvoz avtomata Schwarzkopff, katerega mora do 1. oktobra 1960 s 6% obrestmi v nemških markah ali ZDA dolar- jih vrniti iz viška izvoza, ki bo presegel izvoz v razdobju junij 1957 do maja 1958. Iz tega raz- loga smo si postavili svoj plan, po katerem naj bi izvozili 740 ton v vrednosti 65 milijonov de- viznih dinarjev ali 217.000 ZDA dolarjev. Plan izvoza za dobo januar-september 1959 znaša 585 ton ali 187 milijonov 797 tisoč dinarjev po tuzemskih prodajnih cenah. Če s tem planom primer- jamo podatke o dejanskem izvo- zu, ugotovimo, da smo od pred- videnega po količini dosegli le 82,93% oziroma 87,39% po vred- nosti. Na izvozu je bila spet naj- močnejše udeležena Zahodna Nemčija, saj je vzela v tem ob- dobjju 233.109 kg in za 74.731.412 din naših izdelkov ali skoraj po- lovico celotnega izvoza. Ves iz- voz je bil izvršen v države z devizami I. skupine (čvrsta va- luta). Kakor sedaj kaže, podjet- je ne bo moglo izpolniti plana izvoza, ker proizvodnja ne more dati dovolj izdelkov, da bi lahko pokrili vsa inozemska naročila.

STROŠKI

Celotni poslovni stroški kakor tudi stroški proizvodnje na 1 to- no izdelkov stalno rastejo. Ne- koliko močnejša investicijska de- javnost v lastni režiji in proiz- vodnji ni bistveno vplivala na stroške. V naslednjem podajamo primerjavo v kalkuliranih stroš- kov materiala za izdelavo na 1 tona gotovih izdelkov:

Vrsta stroškov	30. 9. leto		30. 9. 1958	
	1958	1958	1959	1959
Surovine in pomožni material	28.084	27.558	27.417	99,49
Material za zavijanje	7.092	7.412	8.595	115,96
Material za dodelavo	1.932	1.948	1.638	84,09
Tehnološko gorivo	19.689	20.047	22.735	113,41
Električna energija	3.798	3.681	4.323	117,44
Voda	467	425	259	60,94
Skupaj izdelavni material	61.062	61.071	64.967	106,38

V glavnem so porastli stroški naslednjih surovin oz. materiala: pesek, soda, kurilno olje, nafta, papir, lesna volna, kartoni, pre- mog, električna energija.

Amortizacija je porastla zara- di novo aktiviranih sredstev.

Povečanje pri obveznih prispevkih in članarinah izhaja iz naslednjega: višje obresti od osnovnih sredstev zaradi novo aktiviranih osnovnih sredstev, povišana stopnja dopolnilnega prispevka za soc. zavarovanje in članarina vodni skupnosti.

Osebnih dohodki so večji zara- di povečanja po novem tarifnem pravilniku, zaradi večjega prese- ganja norm in zaradi povečanja staleža delovne sile.

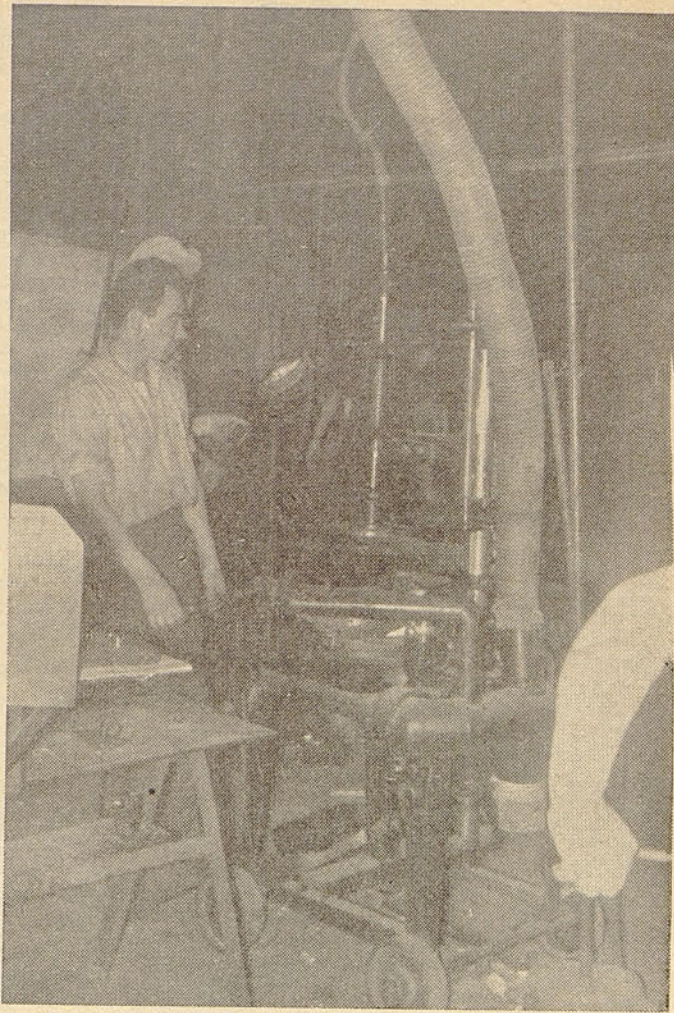
CELOTEN DOHODEK IN NJEGOVA RAZDELITEV

Pri obravnavanju obračuna za I. polletje 1959 smo ugotavljali, da smo takrat prodajali boljše artikle kot lani in da smo s tem kar za 3% bolje presegli plan po vrednosti kot po količini. V tem pogledu se je situacija nekoliko poslabšala, ker smo v celem pre- teklem obdobju le za 1,5% moč- neje presegli plan prodaje po vrednosti kot po količini, iz če- sar izhaja, da je ravno prodaja v II. tromeščju poslabšala ce- loten rezultat. To je vplivalo tudi na povprečno bruto prodajno ce- no, ki je bila v I. polletju dose- žena v višini 224.880 din po toni, a v 9 mesecih pa 219.673 din ali samo 97,68%. — Iz naslednjih podatkov je razvidno, da je ce- loten dohodek porastel za 7,26%, a zaradi povečanega števila de- lovne sile znaša povprečno zvi- šanje na 1 zaposlenega le 4,21%.

Če podatke o celotnem dohod- ku in njegovi razdelitvi primer- jamo z letnim družbenim pla- nom, ugotavljamo, da je bil le- ta izpolnjen v predvidenem obsegu za to obdobje. Večje odstopanje od plana opazimo pri osebnih dohodkih po tarifnih postavkah, ki znašajo po planu okrog 280 milijonov, obračunali pa smo jih 305 milijonov. Iz tega razloga tudi ne ostane sredstev za oseb- ne dohodke nad tarifno postav- ko toliko, kot smo računali (80 odstotkov enomesečne plače in 15 mil. za premije). Doseženi re- zultat se giblje v mejah druž- benega plana in pripravljale- ga postopka za sprejem tarifne- ga pravilnika, vendar ugotavlja- mo, da je doseženi ostanek gle- de na velikost podjetja in nje- gove potrebe pri stanovanjski iz- gradnji in rekonstrukciji tako minimalen, da ne bomo v stanju kriti najnujnejših potreb.

OB RATNA SREDSTVA

V preteklem tromeščju smo imeli občutne težave z obratni- mi sredstvi. Razveljavljena je bi- la tudi uredba o dviganju sred- stev za osebne dohodke iz re- zervnega sklada, po kateri so se smela tako dvignjena sredstva uporabljati 3 mesece kot obratna sredstva in so se šele potem vrnila v rezervni sklad. V pre- teklem obdobju nismo najemali obratnih kreditov, niti sezonskih ali namenskih. Z razpoložljivimi obratnimi sredstvi nikakor ne moremo kriti povečanih potreb, investicijsko posojilo za obratna sredstva pa bomo prejeli šele po skončanju II. etape rekonstruk- cije tovarne, in zato smo v sep- tembru izdelali poseben elabo- rat, po katerem smo ugotovili, da nam za povečani obseg poslova-

STEKLAR PRI STISKALNICI

toliko, najvišje terjatve pa so dosegle že 144 milijonov. Pov- prečne zaloge materiala so zna- šale lani 98 milijonov, letos 106 milijonov, a 30. novembra 1959 1 milijon. Znižali smo tudi za- logo določenih izdelkov, in to za 107 ton ali okrog 12 milijonov po vrednosti. V teh podatkih še ni upoštevan skladiščni lom, ki znaša verjetno že 50 ton, ki je nastal v veliki meri pri selitvi skladišč.

REKONSTRUKCIJA

Prva etapa rekonstrukcije je pravzaprav končana, saj že obra- tujejo novozgrajene peči, delav- nice pa se selijo postopoma. Za II. etapo rekonstrukcije nam je definitivno odobreno iz splošne- ga investicijskega sklada 23 mi- lijonov, iz okrajnega investicijs- kega sklada pa 25 milijonov, ra- zen tega pa bomo uporabili še blokirani del amortizacije iz prej- šnjih let.

Nov zdravstveni dom v Hrastniku

Delavski svet je obširno raz- pravljaval glede ureditve ambulante v Steklarni. Prav potrebna je zobna ambulanta. Direktor Klan- šek je ob tej priliki obrazložil članom DS, da bo treba z re- konstrukcijo Tovarne kemičnih izdelkov porušiti tudi obratno ambulanto, ki je služila dosedaj potrebam Sp. Hrastnika. Ambu- lanto bodo predvideno demolira- li od meseca aprila do junija prihodnjega leta.

V tej zadevi je delavski svet prišel do zaključka, da bo treba zgraditi nov zdravstveni dom, ki pa naj bi se gradil pod upravnim poslojem Steklarne (pod gradom). Graditev te stavbe bi financirali: Steklarna, Kemična tovarna, Zdravstveni dom, ObLO Hrastnik in Zavod za soc. zava-

rovanje. Stroški bi znašali okrog 23 milijonov din. Refundacijo te vsote bi prevzeli zgoraj navede- ni, in sicer podjetja na podlagi ustvarjenega dobička. Načrti za nov zdravstveni dom so v delu.

Člani našega kolektiva so že davno želeli, da se postavi nov zdravstveni dom. Posebna pridobitev vseh bo, da nameravamo v tem domu urediti tudi sodobno zobno ambulanto ter nadalje uvesti specialne zdravniške pre- glede, saj morajo doslej zavarov-anci hoditi v Trbovlje, in to še po večkrat, da pridejo na vrsto za pregled oči.

Z novim zdravstvenim domom v Sp. Hrastniku bodo vsa ta vprašanja rešena, kar bo lepa pridobitev za našo občino. R.

MOTIV Z BOHINJSKEGA JEZERA

Da si bomo o tem na jasnem

Ze dalj časa se vse pogosteje pojavljajo razni izpadi in nečloveški očitki od nekaterih mojstrov in pomočnikov notranjega obrata proti našim pregledovalkam. Predvsem so ti izpadi v zadnjem času tako pogosti, da je treba o njih javno spregovoriti.

Vzrokov za to je več. Eden izmed zelo tehtnih je zlasti nov premijski pravilnik. Le-ta določa višino premije na delavnice po kvalitetni izdelavi artiklov in odstotek napak v delu se odbije od zaračunane norme.

Ker so te reči tako postavljene, so pregledovalke prišle v križni ogenj. Vodstvo pregleda zahteva od njih natančen pregled in zapiske stvarnega odpadka, kar je pa pogost povod, da se nekateri zaradi tega razburjajo.

Pogosto se zgodi, da se hočejo brigadirji ali pomočniki za slabimi izdelki okoristiti na račun napake stekla, modela ali podobno. Pri tem gre do nekateri celo tako daleč, da poskušajo z grožnjami pri pregledovalkah izsiliti, da bi jim črtale napake

te odgovornih ljudi, toda moj namen ni, da bi se izgubljal v malenkosti, kajti s tem ne bo rešen problem, ki sem ga tu postavil.

Zadnje čase je kontrola izdelkov pri nas dosegla že precejšnjo višino in z vsakim dnem se bolj in bolj približujemo zaželenemu cilju. Do skorajšnjih popoinosti je že prišlo v tistih izmenah, kjer sta oddelkovodja in skupinovodja drug drugemu v pomoč. Ne mislim tu na pomoč z ukazovanjem, ampak na pomoč z nasveti in čuvanjem avtoritete.

Napačna je na primer pomoč, če skupinovodja kljub velikemu delu v hali daje delavko oddelkovodji samo zato, da mu po cele ure piše dnevno stanje, ki ji ga on diktira iz že napisanega bloka ali kartoteke.

Napačna pomoč je nadalje, če oddelkovodja direktno posreduje na tekočih trakovih ter javno izreče mišljenje o artiklu in s tem dostikrat spravi pregledovalko v negotovost, da potem ne ve več, kaj storiti.

To naj bi bilo v bodoče vedno stvar skupnega in vsestranske pretehtanega dogovora. Stališče

mojstrij pri KIKO strojih zelo važen člen v verigi iskanja napak, še preden se te pojavljajo v večjem obsegu.

Zgrešeno pa je, če hodi kovač na tekoči trak in tam pregledovalki prigovarja in jo prepričuje, češ, to še gre — saj je dobro, in ne vem kaj še.

Se slabše pa je, če misli, da je to pravilno, da on odloča, kam naj kakšno stvar piše. To in vse ostalo bo samo zapovedal skupinovodja pregleda — in o tem si moramo biti enkrat za vselej na jasnem.

Za nas obstaja samo to, kar prihaja s tekočega traku, in to je: slabo steklo, nepopolno hlajenje, kamni, lom, natrgani in napočeni, napaka modelov, izredni lom, tehnične ovire — vse to je stvar oddelkovodje, ki natančno ve, kaj mora v takih primerih storiti.

O teh rečeh naj nihče ne nadleguje ne pregledovalke ne skupinovodje.

Pregledovalke, predvsem pa odgovorne pregledovalke stekla, so dolžne sporočiti svojemu skupinovodji vzroke najmanjših opa-

enotna, treba bo le še malo več truda, da bo tudi kriterij enoten.

Največ godrnjanja in zabavljanja po nekaterih slabih pride prav zaradi tega. Tu bi lahko naštel spet dosti primerov, da se kriterij ne izvaja povsod tako, kol je bilo naročeno v navodilu. Omenim naj samo en sam nedolžen primer pri pregledu kozarcev za rezanje. Rečeno in zapisano je bilo v knjigi, da se morajo le-ti pregledati že na tekočem traku, vendar je neka izmena to že naslednji dan opustila. Ravno tako pri žigosanju paketov, da ne govorim še o raznih drugih stvareh, ko se še kar naprej pišejo na tekočih listih — napake modelov, izredni lom in drugo. Vse to pa meče vedno slabo luč na dosledno izvrševanje dolžnosti.

Da je površen pregled ene izmene vedno sporen za druge izmene, v tem smo si na jasnem. Kdo postane zaradi tega žrtev psovanja, upam da tudi veste! Vendar je treba enkrat za vselej napraviti odločen konec in pre-

gledovalke, ki bodo še v bodoče delale take stvari, treba prej ko slej zamenjati in poslati na drugo delovno mesto. Mi ne potrebujemo več polovičnih ljudi, niti takih, ki pri delu nimajo čuta odgovornosti.

Nadalje je treba ukreniti, da bodo hodili pregledovat svoje slabe ali dobre artikle na trakovih izključno mojstri, ravno tako je tudi z vpisno knjigo. Enako je treba urediti stvar z brigadirji, da bodo spremenili svoj odnos do ljudi, zaposlenih pri tekočih trakovih ter da se bodo v res kočljivih zadevah pomenili le z odgovornimi skupinovodji, in to na kulturne in pameten način.

Tu naj samo še omenim, da so v vsem, kar sem napisal, pošteni in dobri mojstri ter pomočniki izvzeti. Upam, da bodo prizadeti ob mojem pričujočem članku sprevredili svoje zgrešeno stališče ter se otrsli slabosti in našli pot, ki edino vodi k dostojnejšim odnosom med vsemi člani kolektiva.

Viljem Maurer

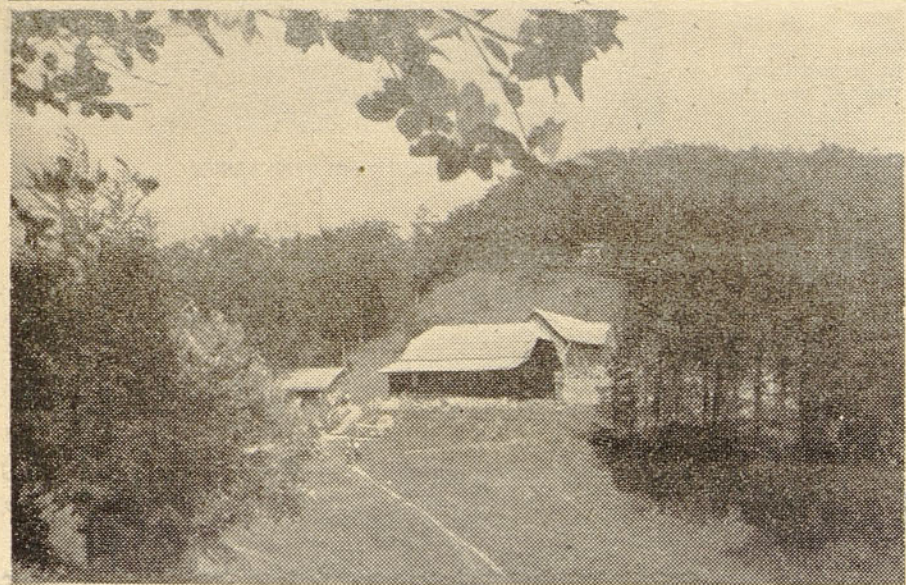
Važni sklepi našega delavskega sveta in upravnega odbora

Na svojem zadnjem zasedanju so člani našega delavskega sveta poslušali poročila o delu upravnega odbora. Iz razprave na tem zasedanju lahko povzamemo, da ima naše podjetje lepe možnosti in perspektive za izvoz svojih izdelkov. Direktor Jože Klanšek je ob tej priliki dejal, da je vsa letošnja proizvodnja našega kolektiva prodana. Zadnje čase se pa zlasti uveljavljamo s svojimi izdelki pri raznih tujih tverdkah. Tako smo dobili stike s predstavnikom Belgije, ki izvažajo blago v Belgijski Kongo. Tamkaj potrebujejo 72.000 vodnih servisov in 100.000—150.000 vrčev. Za ta dva izdelka ponudene cene ustrezajo. Zanimajo se pa tudi za druge izdelke naše steklarne, vendar so cene, ki bi jih za naše artikle plačali, preniže in jih pod sedanjimi pogoji ne moremo akceptirati.

Nadalje smo navezali stike s kupcem Antonio Rossi iz Milana, ki je po svoji velikosti druga tverdka v Italiji. Kakor belgijski zastopnik, tudi ta kupec potrebuje stiskano blago, kot na primer vrče, servise itd. Prevzel bi okrog 30 vagonov blaga letno. Cene, ki jih je kupec pripravljen plačati, so malo nižje, vendar smo za nekatere izdelke dosegli sporazum.

Kupec iz države Jordan pa je pripravljen vsak mesec prevzeti od nas 2 vagona stiskanega stekla.

Iz gornjega sledi, da bomo morali v našem obratu postaviti nekaj več delavnic za stiskano steklo in zanje priučiti kader, tako da bo kolektiv sposoben ustreči potrebam na domačem trgu in v tujini.

Na Mrzlici je prijetno...

v delu in to vnesle v rubriko za kamenčke. Drugi spet hočejo izsiliti, da se jim briše odvečni odpadki ali da se jim piše odvečni lom kot napaka v hlajenju in podobno.

Nepravilno je, da hodijo k pregledovalkam na trakove kar cele delavnice naenkrat in vsi po vrsti brskajo po razstavljenih artiklih. Ugotovljeno je že bilo, da so nekateri te slabe izdelke dajali v košare k dobrim. Nič toliko je pa primerov, da določeni posamezniki vzamejo dobre artikle iz krip in jih nosijo raznim nadrejenim, češ, glejte, kaj mečejo proč, samo da bi s tem prikriji svoje lastne napake.

K vsemu temu pa se pridružujejo še razne slabosti neobjektivnih oddelkovodij, ki niso v stanju vplivati na določene ljudi na delovišču, da bi jim z nasveti pomagali po najhitrejši poti odpravljati vse nastale napake.

Dogaja se celo, da nekateri dajejo potuho slabim delavcem in raje vpijejo nad skupinovodjo, da slabe artikle daje na stran, dasi sam predobro ve, da so zanič.

Na neki izmeni je zadeva prišla že tako daleč, da pregledovalke nosijo artikle v presojo oddelkovodji, ne pa odgovornemu skupinovodji, ki je za to določen s polno odgovornostjo, kakor tudi vodja pregleda.

So pa tudi primeri, ko določeni oddelkovodje izražajo svoje mnenje o artiklih, ki so zanič, z izjavo: »Po mojem so dobri!«, kar samo vliva pogum delavcem, ki so že vajeni površne izdelave.

Takšnih in podobnih vprašanj je še toliko, da človeka kar zabolja glava, če nanje pomisli.

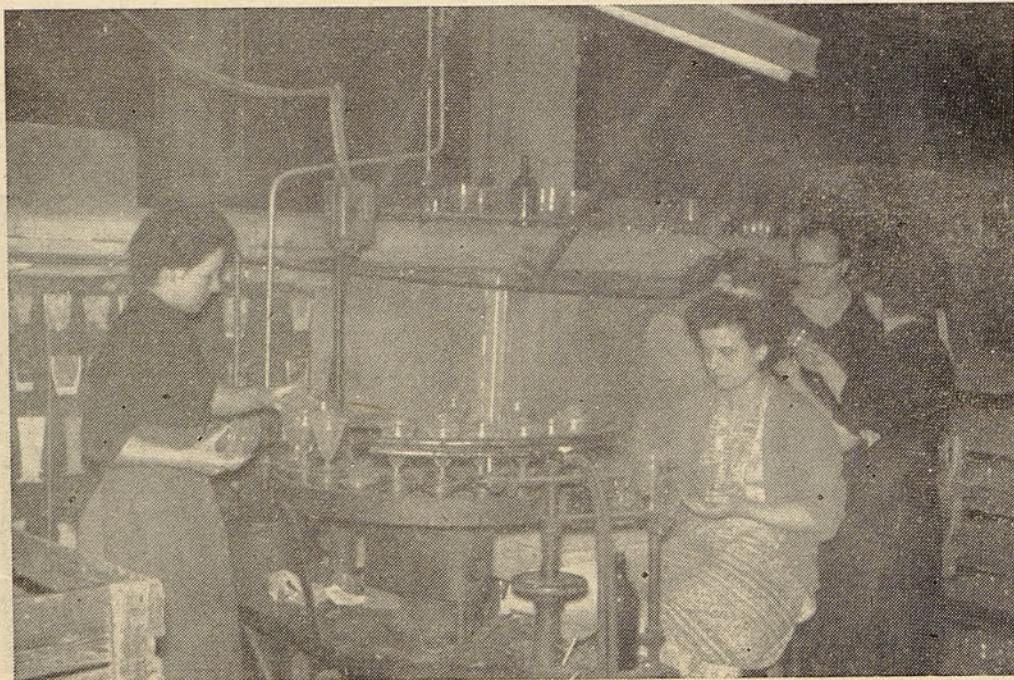
Našel bi lahko dosti konkretnih primerov kršenja pravilnih odnosov, podcenjevanje avtorite-

oddelkovodje in skupinovodje mora biti v kočljivih vprašanih vedno jasno in enotno. Največjo pomoč lahko nudi skupinovodja oddelkovodji na ta način, da ga sproti obvešča o vseh opaženih napakah, bodisi pri samih artiklih in pa pri njihovem hlajenju. Dober oddelkovodja bo nudil pomoč svojemu skupinovodji povsod, kjer jo ta išče.

Koliko napak bi bilo mogoče odpraviti na vsaki izmeni že takoj v delavnici, če bi obveščevalni aparat pravilno funkcioniral. Kakšne važnosti je signalizacija ob pravem času, vedo najbolje povedati kovači na izmenah. Prav tako je signaliziranje po

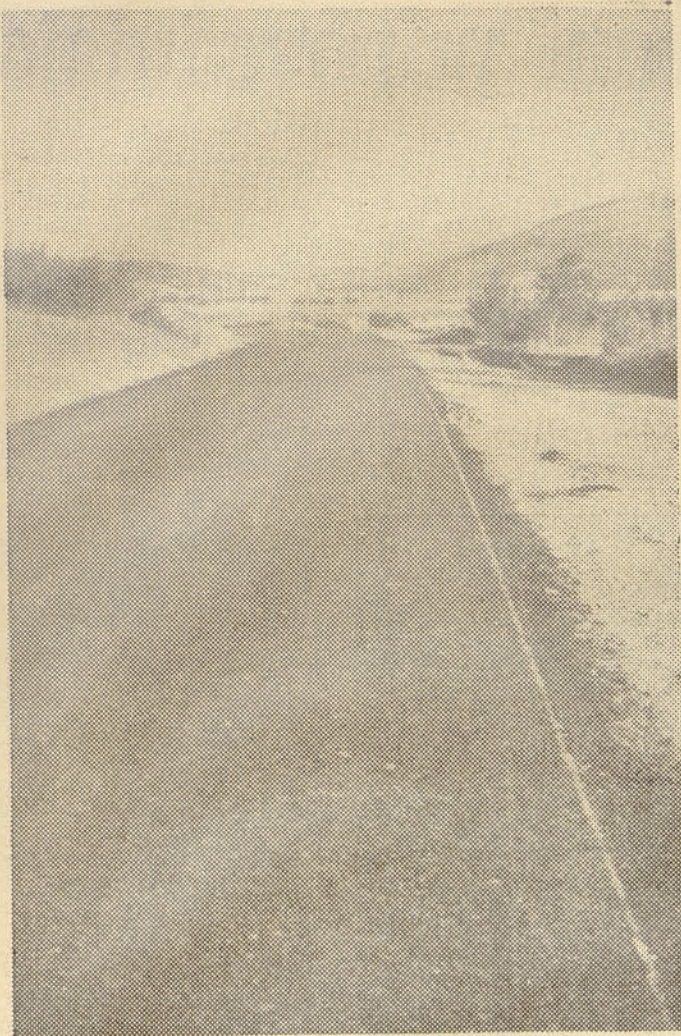
ženih napak. Le-ta bo to nemudoma sporočil dalje mojstru in oddelkovodji, hkrati pa ji bo dal tudi jasne napotke za pregled.

Popolnoma napačno je, kar se še tu in tam dogaja, da nekatere pregledovalke pridejo pod vpliv raznih mimoidečih, ki po naključju pridejo mimo. Zato bi apeliral na vse tiste, ki niso v neposredni vezi s stvarnostjo naše kvalitete, da pregledovalkam ne dajejo nobenih izjav, še manj pa, da nanje vplivajo s svojo avtoriteto. Pregledovalke, in to vsaj upam, da vsaka predobro ve, kaj mora storiti, saj je za to dobila navodila že od svojega vodje. Navodila, katera prejemo, so

DELO PRI REZANJU KOZARCEV

Ponosno se vije nova avto cesta Paračin—Niš

Postavitev novih komisij

Glede na novi zakon o stanovanjskih skupnostih ter nov stanovanjski zakon, je potrebno nekaj sprememb pri razdeljevanju stanovanj. Zaradi tega je delavski svet naše tovarne izvolil komisijo za delitev stanovanj, in sicer tov. Vinka Kolenca za predsednika te komisije, nadaljnji njeni člani pa so: Ivan Grum I, Viktor Hudi, Stane Arlič in Pavla Amigoni.

V svet stanovanjske skupnosti pa je delavski svet predlagal naslednje člane našega podjetja:

Peregrina Gornika, Silvo Benedik in Otona Zlindra.

Nadalje je bila izvoljena tudi komisija, ki bo imela nalogo, da določi delovna mesta za invalide, oziroma se ukvarja z rehabilitacijo invalidov. V to komisijo so bili predlagani in izvoljeni: Tone Sihur kot predstavnik ObO ZKS Hrastnik, dr. Jože Toplak kot tovarniški zdravnik, Ivan Matko kot referent HTZ, inž. Maks Mrcina, predsednik tehn. vodstva, ter Stane Radej, predstavnik sindikalne organizacije v tovarni.

AVTORITETA

Vsakemu vodilnemu človeku je potrebna avtoriteta, o tem vsekakor ni treba mnogo razpravljati! Kakor hitro je kdo na položaju vodilne osebe, ima že zaradi tega večjo ali manjšo avtoriteto ter tudi teži za tem, da si jo pridobi, bodisi na ta ali drugačen način. Sam položaj vodilnega človeka ali človeka, ki mora delati z ljudmi, ga sili k temu. Zato jo lahko opredelimo.

Avtoriteta je eden osnovnih pogojev, ki so potrebni za uspešno vodenje ljudi, vzgojo in urejeno življenje v človeški skupnosti. Brez nje ne more obstajati družina, šola, vojska, podjetje, niti državna oblast. Brez nje ne uspeva n'česar v človeški družbi. V življenju poznamo dve obliki avtoritete, in to pravo in navidezno, ali kot jih drugače imenujemo, notranjo in zunanjo.

Ljudje, ki težko razlikujejo pravo samozavest od navidezne, pogosto zamenjujejo obliki avtoritete in običajno ne uvidijo, da ljudje pogostokrat z avtoritativnim ponašanjem samo skušajo prikriti svoj občutek negotovosti.

Prava notranja avtoriteta je osnovana na čustveni urejenosti, spoštovanju, zaupanju, znanju, zanesljivosti, samodisciplini, samokritiki in podobnih lastnostih značaja in se ne da pridobiti z nobenimi triki ali pa celo izsiliti. Sestoji v tem, da podrejeni, vodeni ali otrok, občuti zaupanje do svojega predstojnika, da ga ceni, ima rad in ga spoštuje, ter se zato tudi z zaupanjem prepušča njegovemu vodstvu in sprejema njegove zahteve in navedne.

Navidezna (zunanja) avtoriteta pa temelji samo na nestvarnih zunanjih učinkih, samoljubju, oblastiželjnosti, zastraševanju in sili. Kadar si zato vodilna oseba, nadrejeni ali vzgojitelj ne zna zagotoviti zaupanja podrejenih, tedaj običajno poskuša rešiti svoj ugled z različnimi nepravilnimi ravnanji, ukrepi, s katerimi človeku (odraslemu ali otroku) vlija strah. Taka ravnanja imenujemo z enim imenom »avtoritativna« ravnanja, ki pa pa nimajo s pravo avtoriteto nič skupnega.

Razlika med pravo in navidezno avtoriteto nam postane takoj jasnejša, če primerjamo ugled mirnega strokovnjaka in bahatega diletanta, ki se samo dela važnega; ugled resnega in strogega učitelja, vedno pripravljenega za pomoč, pa slabega pedagoga; spoštovanje podrejenih (otrok pred nadrejenimi starši), od katerih so se mnogo naučili in pred nadrejenimi (starši), ki jim glede važnih problemov ne znajo prav svetovati in jih poučiti. Visok položaj ali funkcija nikomur ne zago-

tavljata prave avtoritete, če je človek ne zasluzil in si je ne pridobil s svojimi lastnostmi značaja in uspešno samovzgojo.

Ponašanje nadrejenega z nepravo...

Njegova samozavest je samo navidezna. Neredko se zadovolji z grobo domišljijo svoje premoči. Rad se kaže nepogrešljivega, da vse zna, vedno o vsem, tudi o najmanjših stvarih poučenega. Njemu laska, če se ga podrejeni boje. V svoji nepoučenosti istovetni strah in spoštovanje, ker ne ve, da vključuje občutek strahu stalno prizvok nezaupanja, ta pa je gotovo znak pomanjkanja zdrave avtoritete. Nima rad kritičnih mislecev, ker ga spregledajo. Njegove metode ravnanja so polne strogih zapovedi, prepovedi, groženj in kazni. Pogosto je iz principa strog, trd, nepopustljiv, nepristopen ter se izogiba vsaki zaupljivosti, ker misli da s tem povečuje in vzdržuje prestiž. Dostopen je za intrige. Moti ga sloga podrejenih, ker se boji, da bi ti lahko spregledali njegove slabosti. Ideal takih nadrejenih je absolutna poslušnost podrejenih, ki naj samo takrat samostojno mislijo, in to samo toliko, kolikor nadrejeni želi in jim trenutno dovoljuje. Vse uspehe podrejenih prikazujejo kot svoje uspehe, krivdo o neuspehih pa vedno pripisujejo drugim, ker misli sam o sebi, da je nezmotljiv. Od drugih zahteva popolno iskrenost, sam pa nima poguma, da bi priznal svoje napake in zmote.

...in pravo avtoriteto

Človek s pravo avtoriteto vzdržuje nje trajnost brez vsakega posebnega truda. Vedno je pripravljen prevzeti polno odgovornost za svoj način ravnanja. V ravnanju z ljudmi je iznajdljiv in zna človeku pomagati, kadar koli se ta znajde pred kakimi resnimi težavami. Zna pravilno ocenjevati značaj drugih ljudi in ga zanima vse, s čimer se kdo od njegovih podrejenih ukvarja, kakor on sam in tudi drugo okolje vpliva nanje.

To ne dosega samo z uspešno samovzgojo, z razširjanjem in poglobljanjem vsestranskega znanja, temveč tudi z priznavanjem lastnih pomanjkljivosti in zavzemanjem pravičnega odnosa do njih.

Ve, da hlinjenje znanja manjša avtoriteto in da podrejeni prej ali slej vsekakor spregledajo slabosti nadrejenih, posebno na njih negotovost, čustveno neurejenost in strah.

Z eno besedo: dober vodja, ki želi imeti pravo avtoriteto, ve, da je to prvi pogoj za pravilno vodenje ljudi.

Teži za tem, da stalno razvija tiste poteze, ki mu jo omogočajo pridobiti in vzdrževati.

Borimo se za boljše življenje

Kakor povsod, tako se tudi v naši tovarni vsi borimo za lepše in boljše življenje.

Nekdaj je bilo naše življenje odvisno od volje posameznih buržujev. Ti so nam delili delo in kruh, od njih je bilo odvisno, kako bomo živeli. Vsi starejši ljudje vedo, da je bilo le malo takih delavcev, ki so bili tako srečni, da niso trpeli velikega pomanjkanja in gladovali, saj je velika večina morala živeti v siromaštvu in negotovosti za jutrišnji dan. Mnogi so zapuščali domačo zemljo in šli iskat služko in kruha v druge kraje in države. A tudi po svetu je bil delavec izkoriščen. Delo je bilo težavno, kajti tujci so morali opravljati najtežavnejša dela za nizko plačo.

Zalostno je bilo tiste čase gledati mlade ljudi, ki jih je bilo samo v Hrastniku okoli sto, kateri so se brez dela sprehajali in brez dinarja v žepu po dolini in okolici čakali, kdaj bo prišel tisti dan, ko bo dela in kruha za vse dovolj. Toda tega dne ni bilo lahko dočakati. Prej se je morala pričeti in končati štiriletna vojna, ki je imela namen, da zaduši in uniči vsa delavska gibanja, ki so se borila za človečanske pravice, ki jih delavski razred ni nikoli imel — da pa jih doseže, se je moral boriti.

Ta vojna se je končala v korist delavskega razreda ter prinesla delavcem številnih držav osvoboditev izpod kapitalističnega jarma — v drugih deželah pa, če že ne popolno, pa vsaj delno osvoboditev in izboljšanje. Življenjski standard in še druge ugodnosti so se za delovne ljudi povečale skoraj po celem svetu. Jasno je, da je ta sprememba nastala po zaslugi organiziranega sodelovanja in udeleževanja proletariata v svetovnih dogodkih.

Med tiste dežele, ki so odpravile kapitalistični sistem, sodi tudi naša Jugoslavija. Prva naloga naše ljudske oblasti po vojni je bila nacionalizacija industrije, kar se je zgodilo pri večjih podjetjih takoj, pri malih pa malo kasneje.

Takrat smo delavci prijeli za delo, vsak v svoji tovarni. Mnogi kratkovidneži in nekdanji privrženci kapitalistov so prerokovali, da »tako ne more iti dolgo«, da delavci nimajo dovolj izkušenj za upravljanje tovarn, da »mora nekdo imeti komando«, itd.

Toda, če danes pogledamo nazaj, vidimo, da je proizvodnja narasla v vsakem podjetju, pa čeprav v najmanjšem in najslabšem. Vsa leta po vojni rastejo

pri nas nove tovarne, stare pa se spreminjajo v nove.

Proizvodnja se veča iz leta v leto, vsi ljudje so zaposleni, vsi zaslužijo toliko, da lahko živijo človeško življenje.

Po tolikih letih smo se tudi že naučili, da je naše življenje odvisno od proizvodnje in ne od količine denarja.

Zato se tudi borimo za povečanje proizvodnje, ki je narasla v merilu cele države za večkrat v primeri s proizvodnjo v stari Jugoslaviji. Toda kljub temu še nismo zadovoljni, radi bi več, kajti še vedno nimamo dovolj, pa čeprav delajo povsod s polno paro.

Izgradnja novih tovarn se ne bo nadaljevala vedno s takim tempom kot do sedaj, proizvodnja pa se mora dvigati še naprej. Da pa bomo to dosegli, moramo neprestano iskati notranje rezerve, ki jih je v vsakem podjetju dovolj.

Eno izmed sredstev za povečanje proizvodnje je uvajanje mehanizacije, ki hkrati olajša delo in sprosti delovno silo, da se lahko zaposli drugje, kjer jo primanjkuje.

Tudi varčno trošenje surovin in drugega materiala v proizvodnji nam mnogo pomaga k večjemu finančnemu uspehu.

Izobraževanje ljudi za posamezna dela je eden izmed glavnih pogojev za povečanje storilnosti. Zato dajemo ogromna sredstva vsako leto za izobrazbo, da bi čimprej zadostili potrebam po sposobnih ljudeh, ki nam jih še vedno manjka.

Tudi pravilno izkoriščanje delovnega časa in pa delovna disciplina lahko mnogo pripomoreta k večji storilnosti dela. Na

splošno lahko trdimo, da se naši ljudje zelo dobro zavedajo svojih dolžnosti in nalog, ki bojujejo bitko za boljše življenje nas vseh, vendar pa opazimo še primere, ki precej negativno vplivajo na ostale disciplinirane ljudi v proizvodnji. Če pogledamo samo predčasno odhajanje z dela v določenih oddelkih, zapuščenje tovarne zaradi raznih zasebnih opravkov, moramo reči, da je to, zlasti pa odhajanje iz tovarne v gostilno med delovnim časom — posebno graje vredno, prav tako prekomerno pitje alkoholnih pijač na samem delovnem in podobno. Vse to se še dogaja tudi v naši tovarni in drugod, ponekod več, drugje spet manj.

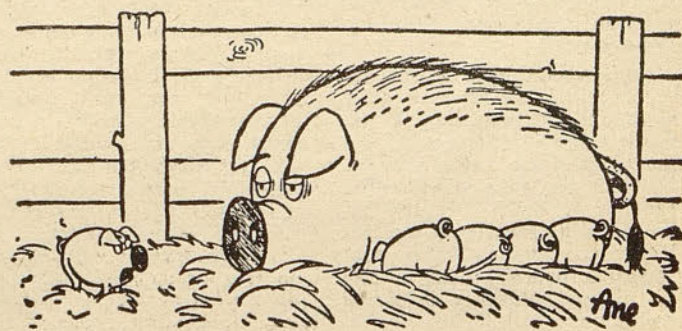
Če bi sešteli vse te izostanke, ki so popolnoma nepotrebni, in napravili račun, koliko bi lahko v tem zgubljenem času napra-

vili, bi najbrž skoro vsak premislil, preden bo po nepotrebnem prenehal z delom.

Tovarne so naše, proizvodjalna sredstva so naša, naši so tudi proizvođači, ki jih ustvarjamo. Če hočemo, da bo naše življenje lepše, moramo boljše delati oziroma do kraja izkoristiti delovni čas.

Čeprav so taki in podobni nedisciplinirani ljudje redki, se rado zgodi, da za seboj potegnejo še druge, misleč: če on lahko, zakaj ne bi še mi! Zato je naloga vsake organizacije in vsakega člana kolektiva, da ošibamo take in podobne nepravilnosti in jih skušamo odpraviti. Tukaj ne gre samo za gospodarsko škodo, ki jo s tem povzročajo nekateri posamezniki kolektivu in skupnosti, marveč gre tudi za ugled in kulturno ponašanje novega človega v novem času. S. A.

Upornik

Jesti? Jaz že nočem postati ve lik in debel — saj me še ni minilo veselje do življenja.

Tehnični opis male stiskalnice na šest modelov

Mala stiskalnica na 6 modelov, ki stoji v naši tovarni, je bila zgrajena, da se z njo razbremenijo ostale stiskalnice za izdelavo manjših steklenih predmetov. Pri konstrukciji nove male stiskalnice so odpravili vse pomanjkljivosti pri dosedanjih strojih, kadar je treba napraviti manjše steklene izdelke. Te pomanjkljivosti so:

1. zamuda časa zaradi prepočasnega ohlajenja izdelka v modelu;

2. delovna ročica ima pri starih strojih prevelik zamah (delavec se mora stalno pripogibati);

3. konstrukcija mora biti čim lažja in enostavna ter mora biti urejena tako, da se stiskalnica takoj predela za izdelovanje drugih steklenih modelov;

4. vstavitvev in menjava modelov mora biti pri novi stiskalnici urejena tako, da ni treba še posebnih pripomočkov;

5. regulacija stroja mora biti čim bolj enostavna ter urejena tako, da ne terja še drugih opravil;

6. vsi gibljivi deli na stroju, ki eventualno lahko izzovejo poškodbo poslužitelja stiskalnice, morajo biti primerno zavarovani.

Zato so konstruirali novo stiskalnico, ki ne bo imela naštetih napak. Prednosti novega stroja so:

ad 1. da se stekleni izdelek lahko primerno ohladi, so v nov stroj vdelali vrtljivo ploščo (tako imenovani »karussel«), na kateri je postavljeno 6 modelov;

ad 2. ročica se je prenesla na gornji del stiskalnice, s čimer se skrajša hod. Z ročičnim prenosom se je povečal maksimalni pritisk, ki znaša pri obremenitvi 15—20 kg, 1500—2000 kg;

ad 3. težji deli stroja so izdelani iz sive litine Ge 12-91, medtem ko so zvezni deli stroja ter os izdelani iz St 34-42-11. Ker novi deli niso predimenzionirani, je teža stroja lažja in se le-ta zato lažje prestavlja;

ad 4. pri nameščanju modelov ni treba drugih pripomočkov, ker se modeli vložijo v za to pripravljene vložke;

ad 5. za regulacijo stroja niso potrebni nobeni pripomočki, prav tako je čas priučjenja poslužnega osebja krajši;

ad 6. pri delu z malo stiskalnico pride lahko do nesreče le ob skrajni nepazljivosti poslužitelja. Dosedaj take nezgode še ni bilo.

Nova stiskalnica deluje že približno 10 mesecev ter je pokazala dobre rezultate. Ravno tako še ni prišlo do okvar na stroju, ki bi povzročile zastoj normalnega dela.

Zadevni konstrukcijski načrti za novo stiskalnico so bili izdelani v tehničnem oddelku tovarne, leseni modeli za kovinske odlitke v tovarniški mizarni, odlitki v Zelezarni Store, montaža stroja pa v pomožnih delavnicah.

Produkcija na novi stiskalnici je za 10—15 % večja kot na starih strojih, ravno tako so se odpadki zmanjšali. Traute Franc

Zaključna proslava 40-letnice SKOJ v naši občini

Ob praznovanju občinskega praznika meseca oktobra je bila ob udeležbi hrastniške, dolske in radeške mladine zadnja proslava v počastitev 40-letnice SKOJ v naši občini, in to pod Kalom.

Pred spomenikom padlega partizana Borisa Pusta je dolska gimnazija izvedla lep kulturni program. Sekretarka občinskega komiteja, tov. Marjana Zlindra,

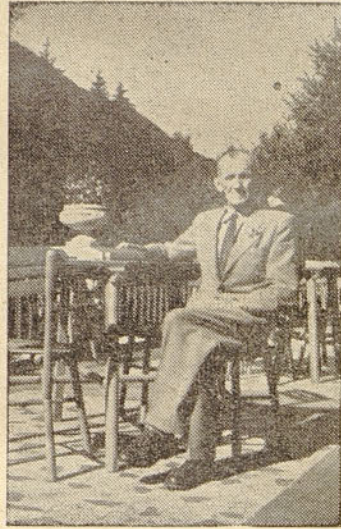
je v zvezi s slovesnostjo prebrala referat, mladina Hrastnika pa se je padlemu partizanu oddolžila s položitvijo lepega venca pred njegovim spomenikom. — Po končani slovesnosti se je vsa mladina zbrala v novi koči, kjer se je med mladino razvil razgovor o težavni borbeni poti naših predhodnikov — partizanov — mladih skojevcev. Al. Janežič

Naši veterani pripovedujejo

družine so se vselile v novozgrajeno hišo.

Kljub temu, da je bilo dela tiste čase dosti, je bil odnos starejših steklarjev, ki so bili že prej v Hrastniku, do priseljencev zelo slab. Trenje pa je nastalo zaradi tega, ker so priseljeni steklarji znali bolje delati kot domačini.

Kolikor se tovariš Jager spominja, je bilo to trenje pozitivnega pomena, ker je bilo tedaj vzrok organizirati strokovne sindikalne organizacije. Delno se je pričelo boljšati stanje plač in

JAGER IVAN VETERAN DELA V STEKLARNI

delovnega časa. Ze leta 1912 se je pokazalo, da so mlajši steklarji prekašali starejše v marsičem, tako v strokovnosti kakor tudi v borbi proti nazadnjaškim navadam.

S smehom in zadrego je tovariš Jager pripovedoval, da so imeli tiste čase mojstri, pomočniki in odnašalci navado, da so pred delom molili pred delavnico. Mojster je molil pri posodi za oblikovanje (folajzen), pomočnik na prostoru pred klopjo za oblikovanje vratu, odnašalec pa je molil pri škalu za namanjanje modelov. Pač dokaj na-

zadnjaška navada, ki pa so jo mlajši pomočniki, med njimi tudi tovariš Jager, odpravili na ta način, da kadar so pričeli moliti, so mladi razbijali po posodah in loncih.

Starejši steklarji so se vseh teh navad odvadili šele po prvi svetovni vojni. Tudi v organizaciji so se začeli vključevati šele takrat. Ze leta 1912 so steklarji pričeli delati dnevno na tri izmene in so tako imeli osemurni delavnik.

Vsa leta po prvi svetovni vojni je tovariš Jager delal v steklarnah. Največ let je prebil v našem kolektivu, drugače pa je delal v Osredku, kakor smo zgoraj omenili, ter v Zvečevu in Daruvarju.

Naš tovariš je bil med organizatorji za zgraditev Steklarskega doma pri steklarni, vendar so starejši člani spet nasprotovali. Sele leta 1938 se je delno uresničila želja, da so zgradili hišo, tako imenovano »Podporno hišo«, ki še danes stoji.

Skozi vsa dolga leta službovanja je mož vzgojil nič koliko mlajših kadrov, ki še danes pridno delajo v hrastniški steklarni. Delal je vse vrste razsvetljavnega stekla, servise, vrče in razne okrasne predmete.

Leta 1951 je odšel v zaslužni pokoj. Pet desetletij svojega življenja je pustil v prid steklarstva. A še ko je bil že upokojen, ni dal miru in je hodil delat.

Ko sem ga vprašal, katerih srečnih uric se najbolj spominja, je odgovoril, da mu je bilo najlepše, ko ga je Zavod za socialno zavarovanje poslal na zdravljenje v Gozd Martuljk.

In ko sem ga vprašal, kakšne so njegove sedanje želje, je tovariš Jager odgovoril: »Doživel bi od srca rad, da bi prisostvoval proslavi ob praznovanju 100-letnice našega kolektiva. Oglel da pa bi si zelo rad nove objekte in avtomat.

Upajmo, da se bo želja tega vrliga steklarskega veterana izpolnila in da bomo ob stoletnici hrastniške Steklarne z njim skupno pokramljali.

Mladina in stanovanjska skupnost

Sedaj ko gremo v zaključno fazo formiranja stanovanjskih skupnosti, bi želel nakazati nekaj misli o vlogi in mestu, ki bi ga morala mladina zavzemati v stanovanjski skupnosti.

Stanovanjska skupnost je skupnost prebivalcev določenega teritorija zaradi skupnega reševanja vsakdanjih življenjskih vprašanj.

Ta skupnost predstavlja obliko pomoči družini in posameznikom pri vseh tistih opravilih, ki jih lahko napravimo na družbeni način in so sestavni del standarda tako posameznika kot družine.

Torišče dela mladih v okviru stanovanjske skupnosti naj določijo aktiv Ljudske mladine s svojim delovnim programom, katerega prav sedaj pripravljajo mladinski aktiv pred letnimi konferencami. To naj bi bil v bistvu aktiv, ki bo tudi teritorialno vsklajen s področjem stanovanjske skupnosti.

Kot povsod drugje bo treba tudi program dela za vsak aktiv sestavljati individualno, ki bo rezultat želji in interesov mladih ter programskih načel mladine. Na področju naše stanovanjske skupnosti bi delali mladinski aktiv Kemične tovarne in dva aktivna naše tovarne. Vsebinska posameznih področij dela bi bila po mojem mnenju v splošnem naslednja:

Politično-ideološko delo: razen predavanj in delovnih sestankov naj bi se mladina udeleževala

skrbel za krajše izlete otrok, organiziral njihovo športno življenje in podobno dejavnost, kar ne pomeni posebnih težav in je dostikrat razvedrilo mladincu in mladinki.

Posebno priznanje bi mladinski aktiv lahko dosegli pri starih z organiziranjem raznih učnih krožkov, kjer bi boljši učenci pomagali slabšim, starejši mladinci mlajšim in otrokom. S tem bi dostikrat lahko rešili starše skrbi, učencem, slabim v uspehu, pa pomagali k napredku.

Hvaležno področje so tudi drugi zanimivi krožki: risarski, modelarski, tehnični, dramski, za katere bo vedno lahko dobiti dovolj interesentov, pomeni pa hvalevredno izkoriščanje prostega časa otrok.

Ne smemo prezreti, da si mladina v okviru stanovanjske skupnosti lahko marsikaj pripravi v svojo korist, pa naj si bo to v obliki razvedrilne dejavnosti ali v obliki nabiranja praktičnih življenjskih izkušenj, ali pa v pridobivanju materialnih osnov za uspešno delo mladinskega aktivna. Potrebna je le široka iniciativa in mladinska iznajdljivost.

Površen pregled nam pokaže, da vsebinska dela terenskega aktivna LMS v mnogočem sovpadajo z dejavnostmi stanovanjskih skupnosti in da se obe dejavnosti tudi dopolnjujeta. Stanovanjska skupnost odpira mladim ljudem široka in zanimiva področja dela in možnost uveljavljanja, po drugi strani pa mladina in mladinska organizacija lahko realizirata precej nalog skupnosti in tako pomagata pri njenem razvoju in utrjevanju.

Telesnovzgojna dejavnost: Članska pripadnost v telesnovzgojnih in športnih organizacijah. Gojitev športa kot razvedrilne dejavnosti oziroma oblika aktivnega odmora v prostem času, delovanje pri izgradnji manjših igrišč, pri organizaciji športnih tekmovanj ipd. V skladu z možnostmi in v sodelovanju z drugimi organizacijami se ta dejavnost lahko še razširi v posamezne specializacije ali nove oblike (tehnična vzgoja in drugo).

Področje dela je zelo široko, zato tudi ni mogoče predvideti vsega, kar se bo pozneje v praksi samo izoblikovalo, sodelovanje v skupnosti, izgradnja športnih in otroških igrišč, zelenih površin ipd. Prav tako bi lahko aktiv

Gradnja planinskega doma v Gorah

Pred nedavnim so v PD Dol obširno obravnavali vprašanje gradnje planinskega doma v Gorah. Dom gradi to planinsko društvo, bo pa predvsem služil članom kolektiva naše steklarne in kolektiva Kemične tovarne.

Pri graditvi te planinske postojanke so člani našega kolektiva precej prispevali, saj so opravili že preko 4500 udarniških ur, kar predstavlja za planinsko društvo precejšnjo denarno razbremenitev.

Doslej so v novem planinskem domu mimo tal že zgotovili 16 prostorov, ki bodo še letos služili svojemu namenu. V teh prostorih pa še ni skoncana zaste-

klitev, električna instalacija, treba bo poskrbeti tudi za ogrevalne naprave v domu. Pred zgotovitvijo so še prostori v II. nadstropju planinskega doma. Ti bodo kmalu lahko na razpolago kot prenočišče za 25 gostov. Prihodnje leto bo treba le še skonstruirati dela v mansardi, kjer bodo tri sobe in skupno ležišče, prav tako bo treba drugo leto poskrbeti za zunanji omet doma.

Člani steklarskega kolektiva pa bodo imeli že prihodnje leto možnost preživeti svoj letni odih v planinski postojanki v Gorah, torej v svojem domu, kar je zanje spet velik uspeh.

DOM V GORAH

Na kulturnem področju naj bi bilo delo bolj pisano

Več mladine v Svobodo!
V Spodnjem Hrastniku deluje DPD Svoboda II. V društvu je vključena večina našega kolektiva kakor tudi kolektiva Kemične tovarne. V tem društvu pa so naslednje sekcije: pevski zbor, godba na pihala, šahovska sekcija, kino sekcija in dramska sekcija.

Če opazujemo dejavnost v Svobodi II pobje, vidimo, da sta v društvu najbolj aktivna pevski zbor in godba na pihala, nadalje delujejo še zadovoljivo kino sekcija, šahovska sekcija in knjižnica, ne moremo pa tega trditi o dramski sekciji.

Glede pevskega zbora vemo, da je lansko leto praznoval 50-letnico svojega obstoja ter je za ta jubilej pripravil zelo pisan program. Tudi število pevcev in pevk je bilo zadovoljivo. Deluje moški in ženski pevski zbor ter mešani zbor. Moški zbor ima 40 članov, ženski pa 23. Pevci in pevke se zdaj pripravljajo na koncert, ki ga dajo vsako sezono, prav tako pa tudi na proslavo 100-letnice hrastniške Steklarne. Za stoletnico obstoja naše tovarne pripravljajo pevski zbor

kaj pisan program. Vendar bi bilo želeli, da bi se prav zdaj, ko se pevci pripravljajo na svoj letni koncert, vključilo v zbor čimveč mlajših moči, seveda pa tudi starejših, in to zato, da bi bili ob praznovanju našega jubileja res dobro pripravljeni in da bi potrdili kulturne tradicije in uspehe v našem kolektivu. Predvsem je želeli, da vstopi v pevski zbor kar največ mladine. Vse zборе bo vodil in pripravjal dosedanj pečovodja tov. Franc Paitel.

V pevskem zboru pa se pojavljajo tudi razni problemi, med katerimi je posebno težaven zamenjava šihov, ker v kolektivu delamo v treh tretjinah. Zeleli bi in priporočljivo bi bilo, da bi v primerih zamenjave šihov priskočilo tehnično vodstvo tovarne na pomoč.

Nimam namena, da bi se na tem mestu dotaknil še drugih problemov v kulturnem delovanju in izživljanju našega kolektiva in društva, vendar je težko iti preko dejstva, da naša dramska družina, v kolikor na splošno še obstaja, nima za letošnjo sezono pripravljenega nobenega

programa. Vsekakor ne smemo biti brezbržni za mrtvilo, ki trenutno vlada v tej sekciji društva, saj je doslej dosegala kar lepe in zadovoljive uspehe ter bi morala težiti za tem, da doseže še večje. Kadra za obstoj in delovanje gledališke sekcije v Svobodi II je v našem kolektivu dovolj. Gre le za določene težave, ki naj bi jih uprava društva rešila.

Stoletnica delovanja našega kolektiva se naglo bliža in prav bi bilo, da tudi naši gledališniki pokažejo, kaj znajo, da žele tudi vnaprej gojiti to lepo kulturno zvrst, kar žele tudi obiskovalci in prijatelji gledališča. Ne bi bilo prav, da društvo zanemari to kulturno vejo, saj se to lahko mašuje nad nami vsemi, ki želimo, da našo mladino odtegnemo kvarnemu vplivu ceste in slabe tovarišije. Vredno je storiti vse potrebno v tem pogledu, zlasti še, ko mnogi mladinci ne vedo kam, in iščejo priliko za izživljanje, možnosti za to pa so dane prav v delavskem prosvetnem društvu, posebno še na področju dramatike. R.

Planine vabijo

Naša hrastniška dolina je kraj, s katerim se ne moremo kdo ve kako pohvaliti, da je lep.

Stoletni razvoj industrije v našem kraju je pokvaril še tisto, kar je bilo nekdanje lepo. Lastniki industrijskih podjetij v naši dolini niso nikoli mislili na to, da bi vsaj delno očuvali prirodne lepote, ampak so gledali samo na to, da bi iz kraja iztisnili kar se da velik dobiček, uživati pa so hodili prirodne lepote drugam, v lepše kraje, kjer so se zbirali bogataši iz celega sveta.

A v te lepe kraje, ki jih pozna svet, naši delovni ljudje niso mogli. Pa nič za to. Saj je naša dolina, čeravno ni »lepa«, zato obkrožena z lepimi hribi in planinami, ki jih ni še prav nič pokvaril razvoj tehnike in industrije. Že od nekdanj so naši delavci radi obiskovali ob dneih, ko so bili prosti, ob nedeljah in praznikih, te planine, na katerih so se naužili sonca in zraka.

V letih pred drugo svetovno vojno smo se zbirali po naših hribov in planinah vsi delovni ljudje iz industrijskih krajev od Zagorja, Trbovelj in Hrastnika, pa tja do krajev Savinjske doline. Tam smo se spoznavali in kovali načrte o svobodi in lepših dneih v prihodnosti. Ze takrat so najnetejši občudovalci naših planin in prirodnih lepote gradili razne planinske kočice po naših vrhovih, ki so nudile njim in drugim izletnikom zatočišča, prenočišče in preskrbo. Med vojno so bile te kočice v glavnem požgane in uničene, po vojni pa smo jih obnovili.

Tako so na Mrzlici postavili novo planinsko kočico, ki pa ne zmore oskrbovati več toliko turistov in drugih izletnikov, tako da že govore, da bo treba postaviti tamkaj planinski hotel z večjo kapaciteto.

Na Kalu, kjer je bila dosedaj zasilna planinska kočica, a je bila v slabem stanju, so pred nedavnim postavili novo, večjo, ki že nudi delovnim ljudem, ki prihajajo na to planino, gostoljubnost.

Na Steklarskem vrhu, v Gorah, kjer je bila doslej zasilna gostilna v stari mežnariji, je PD Dol postavilo ob naši pomoči in drugih, krasen planinski dom,

ki bo v kratkem začel služiti svojemu namenu.

Tako smo na vseh naših najbližjih planinskih postojankah, kamor se zatekajo delovni ljudje hrastniške doline, dobili sodobne prostore, ki bodo služili ne samo kot gostišča za prehodne goste, ampak bodo sprejemali tudi cele družine, da prežive v njih svoj letni oddih.

Delavci in delavke naše steklarne! — Poslužujte se teh domov, naučite se naših domačih planin, ki po svojih lepotah ne zaostajajo prav nič za drugimi. S. A.

Zadnje slovo od tovarišice Mravovič

Ni še dolgo tega, ko smo zvedeli za nepričakovano vest, da nas je za vedno zapustila naša delovna tovarišica MARIJA MRAVOVIČ. V naši tovarni je bila zaposlena v skladišču. Vztrajno je delala 10 let in bila vestna delavka. Njeni sodelavci v skladišču so bili z njenim delom zadovoljni.

Prav posebno pa nas je prizadela žalostna novica o njeni smrti, ker je bila pred nekaj dnevi še v službi. Tisto soboto, ko je bila zadnjikrat med nami, prav gotovo ni slutila, čeravno je bila bolna, da je zadnjikrat prestopila vrata naše tovarne. Ze drugi dan, v nedeljo, se je utrgala nit njenega življenja. Nihče ni mogel verjeti, da je ta žalostna vest bila resnična. Umrla je v 37. letu starosti.

Na njeni zadnji poti so jo spremljali pevci in godba na pihala Svobode II, ob odprtem grobu pa se je odpreminule poslovil predstavnik naše sindikalne podružnice ter njena sodelavka Romana v imenu celotnega steklarskega kolektiva.

Tovarišico Marijo, ki je ni več med nami, bomo ohranili v trajnem spominu. R.

MESANI PEVSKI ZBOR SVOBODE II OB 50-LETNICI

Naši nogometaši so napredovali

Nujnost izgradnje potrebnih prostorov za slačilnice in garderobe s pripadajočimi sanitarnimi napravami za naše športnike je bila res velika, saj nogometni klub nima svojega lokala in začasno uporablja neko sobo v Samskem domu.

Ze pred tremi leti smo poslali zadevne načrte v odobritev, ki pa nam jih je okrajna komisija za revizijo načrtov zavrnila, češ da je predvideni Sportni dom preskromen. Dalj smo izdelati druge načrte ter zajeli v predvideni stavbi prostore za vso športno dejavnost v spodnjem delu Hrastnika. Tudi ti načrti so bili zavrnjeni brez prave obrazložitve.

V letošnjem letu nam je glede na to, da se stavba po novem načrtu šteje kot provizorij, občina odobrila gradnjo. Sicer je ta športni dom res zelo skromen, vendar smo simpatizerji nogometa zadovoljni, saj bomo končno le prišli do svojega lokala.

Po potrditvi načrtov oziroma izdaji gradbenega dovoljenja smo se vrgli na delo in izkopal temelje za stavbo udarniško. Pri tem so športniki-člani opravili okrog 1000 udarniških ur. Pri zemeljskih delih nas je oviralo deževno vreme, razen tega pa so bila izkopna dela težavna zaradi močvirnatnega terena. Zidavo športnega doma je prevzelo Splošno gradbeno podjetje iz Hrastnika, ki ga je spravilo pod streho res v rekordnem času.

Upamo, da se bomo do maja prihodnjega leta že vselili v no-

ve prostore, kar bo za nogometaše športnega društva »Bratstvo« poseben praznik.

Sedaj pa še nekaj o »lovu za točke«. Po razformiranju okraja Trbovlje je pred zasavske nogometne klube, ki so dotlej spadali pod celjsko nogometno podzvezo, stopilo vprašanje, kje žele v bodoče tekrovati. Ker se je večina klubov izrekla za ljubljansko nogometno podzvezo, smo jesenski del prvenstva že začeli v tej podzvezi.

Tekmovanje v podzvezni ligi se je začelo 6. septembra t. l. in smo sprejeli v goste Olimpijo iz Ljubljane. Gostje so nastopili samo z desetimi igralci. Pokazali so fair igro in imajo v moštvu nekaj dobrih igralcev, le da se niso posebno trudili. Bratstvo je tekmo z lahkoto zaključilo v svojo korist s 7:1.

V II. kolu se je Bratstvo pomerilo na Rakeku z Javornikom ter ga premagalo s 3:0. Zmaga ni bila lahka, saj pri tem klubu igrajo večinoma igralci JLA.

V tretjem kolu smo imeli doma Kamnik in ga odpravili s 4:0. Tekmo so domači nogometaši lepo začeli ter že v 3. minuti vodili z 2:0. Nato sta bila poškodovana Laneger in Ocepek, nakar je v moštvu nastala praznina, ker sta navedena igralca v nadaljevanju igre predstavljala na igrišču le številko. Gostje so s surovo igro zaustavljali napade domačinov in sta tako do konca tekme padla še dva gola.

Tudi četrto kolo smo igrali doma z Duplico. Nasprotnik je

do konca igre pokazal voljo in borbenost, ni mu pa uspelo niti enkrat potresti mreže domačim, kar so ti storili gostom šestkrat.

V petem kolu smo gostovali v Kisovcu in premagali borbene Svobodarje s 3:0.

V šestem kolu smo sprejeli v goste Domžale in jih odpravili s 5:0.

Disciplina večine igralcev Bratstva je dobra. Kritiko zasluži Edi Pufler, ki se ne more odločiti, ali bo nogometaš ali kolesar. Nekolikokrat se je že pripetilo, da je odšel na kolesarsko dirke, ko bi moral igrati nogomet.

Tudi ugovarjanje odločitvam sodnika naj bi posamezniki opustili (zlasti rad to dela Gojgič), ker s tem gotovo ne bodo koristili svojem klubu, temveč samo škodovali.

V tekMOVanje je vključeno tudi mlado moštvo, ki je jesenski del prvenstva že končalo. Rezultati tekem so naslednji: Bratstvo — Proletarec 3:1, Bratstvo — Rudar (Hrastnik) 2:2, Bratstvo — Litija 2:1.

Uprava kluba mora težiti za tem, da v prihodnji sezoni vključi v tekMOVanje mladinsko moštvo.

Pionirji so želi v tem prvenstvu precej uspeha in jih je trener Komlanec — po rezultatih sodeč — dobro pripravil. Igrali so takole: Bratstvo — Kisovec 3:0, Bratstvo — Litija 1:0, Bratstvo — Proletarec II 6:0, Rudar Trbovlje I — Bratstvo 4:1, Bratstvo — Rudar (H) 2:0, Bratstvo — Proletarec I 3:1.

V pionirskem moštvu je nekaj nadarjenih igralcev, ki se bodo z leti uveljavili.

Na splošno vidimo, da so naši nogometaši le napredovali, obenem pa tudi ugotavljamo, da je

kvaliteta klubov v ljubljanski podzvezi nekoliko slabša, kot je bila v CNP. Smo pa bolj zadovoljni s sodniki, saj na dosedaj odigranih tekmah nismo videli niti enkrat pristranskega sojenja, kot se je to zgodilo včasih v tekMOVanjih, če je šlo za celjskega miljenčka.

LESTVICA LJUBLJANSKE NOGOMETNE PODZVEZE

Bratstvo	11	10	0	1	41:9	20
Slovan	11	10	0	1	44:10	20
Proletarec	11	10	0	2	39:14	18
Litija	11	5	2	4	26:25	12
Paparničar	11	5	1	5	28:22	11
Rudar (H)	11	5	1	6	25:33	9
Kamnik	11	4	1	6	21:31	9
Duplica	11	4	1	6	19:35	9
Javornik	10	3	1	6	18:28	7
Domžale	11	2	1	8	17:33	5
Svoboda (K)	11	2	1	8	15:29	5
Olimpija	10	2	1	7	12:31	5

Otroški vrtec v steklarni

Precej razprav je bilo na raznih sestankih zborov volivcev, na sestankih sindikalnih podružnic, šolskih svetov in še drugod, preden so našli primeren prostor za ureditev vrta za otroke članov kolektiva. Končno je to uspelo s pomočjo in voljo DS in UO našega podjetja. Poiskali so primeren prostor in v njem uredili otroški vrtec, ki se ga posebno vesele zaposlene matere, kakor tudi otroci sami.

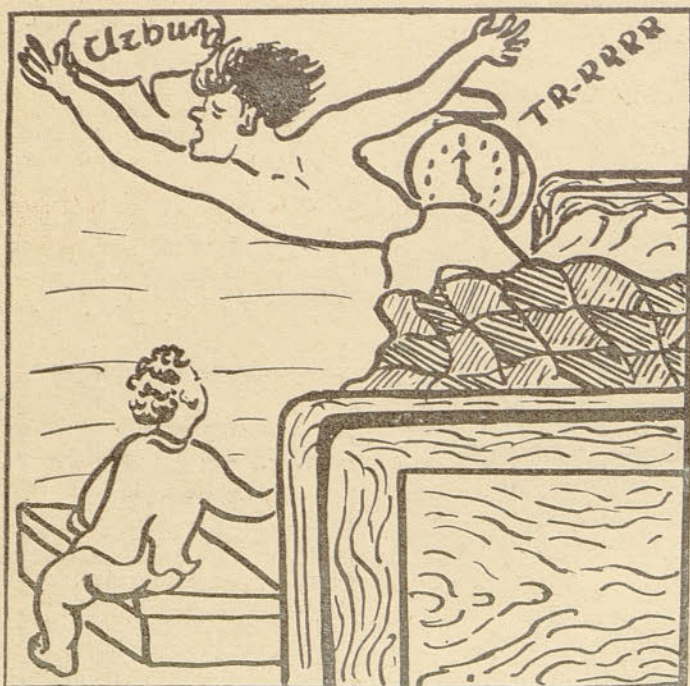
Dela na adaptaciji tega prostora, kjer so neko stanovanje preuredili za vrtec, so terjala precej truda. Danes je vrtec tu in 60 otrok ima dnevno zavetišče v njem ter še predšolsko vzgojo. Vrtec nudi nadalje otrokom tudi malico, kar je v prid malčkov. Na drugi strani pa zaposlenih mater ne bo vnaprej skrbelo, kam naj dajo otroke, ko so v službi. Bolj sproščeno bo-

do sedaj naše delavke-matere delale, ker so se zmanjšale domače skrbi, kar bo vplivalo tudi na kvaliteto dela v naši tovarni. Otroci pa bodo imeli možnost, da se v vrta kaj nauče, kar je seveda bolj kot pa postopanje okrog hiše. Imeli bodo svoje zavetje in šolo, ki jih bo usposabljal za njihov poznejši pouk v osnovni šoli.

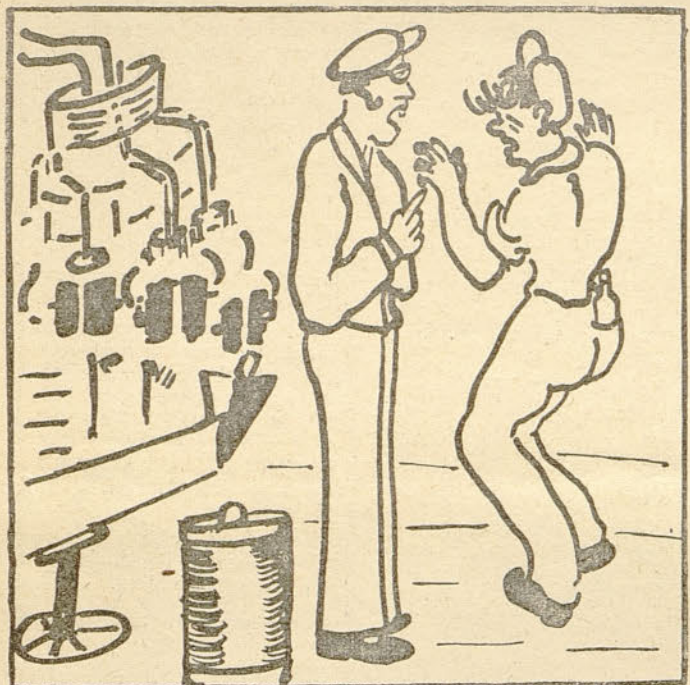
R.

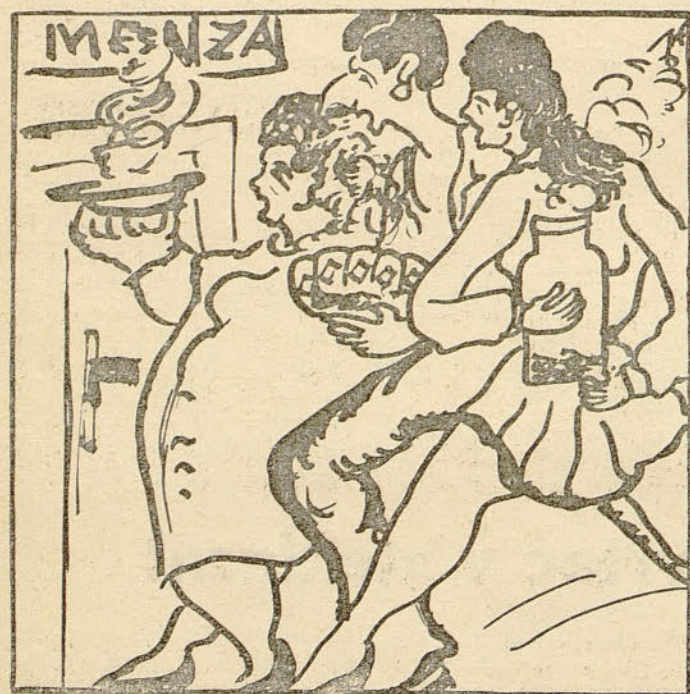
Za smeh in kratek čas

»ATA, GREMO DOMOV, NE... NE... NE... SEM ZOPET ZASPAL, GREM NA SIHT.«

»JANEZ, VSAK PONEDELJEK, SOBOTO, PREDUJEM, IZPLAČILO TI IMAS PLAVEGA KDO PA NAJ DELA NAMESTO TEBE? JA, CE NIMATE LJUDI, PA NAJ KAR DELA »AVTOMAT.«

OB 7.30 SO SLI PO MALICO, PA JE SE VROCA. NO JA — DO 10. URE SE BO ZE OHLADILA

STEKLARSKI FIRBEC

Pred nedavnim sem srečal dva tovariša, kako sta jo kar med službenim časom mahnila iz tovarne mimo vratarnice. Vratarju je po svoji službeni dolžnosti vprašal: »Kam, tovariša?« Onadva pa kar korajžno dalje: »Na zajtrk, sevedal!«

Vratar gleda za njima. Ko vidi, da ne odhajata domov, ampak da gresta resnično na zajtrk, ju opomni, naj se vrmeta nazaj na delo. Oba pa se ne dasta pogovoriti ne zlepa ne zgrda. Nazadnje pa zabrusita vratarju pod nos: »No, če hočeš resnično vedeti, kam greva, ti poveva, da k Logarju na »šnops!« (Pač lepa disciplina določenih tovarišev.)

Tudi v steklarski bife sem pogledal in videl, da tamkajšnje strežno osebje kar z roko reže salamo, sir ali kruh, zraven pa z istimi rokami sprejema in vrača denar. Zelo higienično, si mislim. — Toliko denarja bi v podjetju menda pač še bilo, da se kupi strojček za rezanje salame, nadalje vilice, s katerimi bi se salama in drugo polagalo na tehtnico in potem na krožnik ali v papir.

Ko zadnjič prelistujem naloge za razno steklovino, vidim, da pri nas že prodajamo servise za vlaganje in vkuhanje, in to kar v veliki množini. Servisi obstajajo iz litrskega kozarca za vkuhanje in dvolitrskega kozarca za vlaganje. — Ne vem — tiskarski škrať ali kaj druge-

ga — to dajem v premislek drugim.

»Kam vse hiti?« sem se spraševal pred kratkim: eni s kanglico, drugi z vrčem, tretji s skledico za kompot in še z drugimi posodami. Kar skozi tovarno mimo vratarja preko ceste in naravnost v — menzo. Kasneje sem zvedel, da so šli po toplo malico. — Ali je to prav? Vsekakor ne! Vsak ima pol ure časa za malico in lahko to v miru požuje v menzi, in odpravljen bo predčasno izgubljanja delovnega časa! Mislim, da to tudi higienično ni. — Upam, da se strinjate z menoj (prizadeti najbrž ne).

Stojim pri vratarju tovarne, ko bje ura 5 zjutraj. Sirena naznana začetek dela. Toda kaj: šele nato se dirka začne! Zaspanci prihajajo, nekaj iz obrata, vezalnice, stalno eni in isti iz brusilnice, profesionisti. Zamudnikov je vedno več. — Ali te ni sram, tovariš, da ne moreš prej zapustiti doma, da bi bil pravočasno na delu? Saj je vendar zelo lep slovenski pregovor: »Čas je zlatol!« ali: »Točnost je lepa čednost!«

Da ob tem, kot o omenjam, ne užalim uslužbencev. Tudi med njimi je precej zamudnikov, vendar ne ob petih zjutraj, ampak šele ob šestih. Vsi brez izjeme pa se ob koncu delavnika drže točnosti zapuščanja delovnega mesta. — Ali ni res tako? — Upam, da mi ne bodo zamerili.

Firbec

Danska manekenka Annetta Stroyberg noče k filmu

KAKO MU JE LJUBŠE

Seš divja.
»Ze spet ste prišli pol ure prepozno, tovarišica Olga! Zakaj pa raje ne ostanete doma?« se razburja nad »tajnico.

Tajnica je mirna.
»O, prav rada, tovariš direktor! Samo — kako bo z mojo plačo? Ali mi jo boste pošiljali domov — ali si naj vsakega prvega pridem sama ponjo?«

PO SILVESTROVANJU

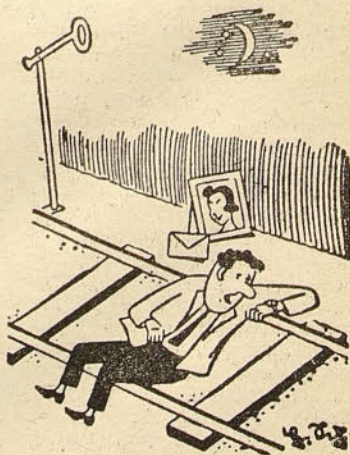
Bila je veličastna zabava. Sijajna zabava. Odlična zabava. Miha se je tako zabaval, da je pozabil iti domov. In tako ga je v zgodnjih jutranjih urah zbudila čistilka z metlo in kebljčkom v roki.

»Hej, tovariš! Hej...!«
Miha je pogledal izpod čela, videl pred seboj žensko bitje in blažen zamrmral:

»Kako vruga? Ali že zopet tovarišice volijo?«

PRITOZBE

»Ze deset minut zamude — pritožil se bom pri železniškem ravnateljstvu!«

NE SAMO DOBRE KUCHARICE — TUDI ZA HUMOR SO BILE DOVZETNE NAŠE KUCHARICE V POCITNISKEM DOMU V CRIKVENICI; ALI JIH POZNATE? NAS BODOCI KADER GODBE NA PIHALA.

DVE STEKLARSKI

I.

Bilo je nekaj let po osvoboditvi. Direktor Steklarne je bil takrat tovariš C. F.

V najhujši vročini pride direktor nekega dne v tovarno in vidi, da steklarji iz delavnice tovariša J. sede. Takoj vpraša, zakaj steklarji ne delajo. Mojster, star izkušen človek, pa brez zadrege odgovori: »Čakamo, tovariš direktor, da se model malo ohladi!«

Direktor pogleda proti delavnici in je bil z odgovorom kar zadovoljen.

Po njegovem odhodu so steklarji planili v smeh. Kako tudi ne: delali so namreč »vinske natege«, za katere se model ne uporablja, ker ga sploh ni. Zaradi tega ga tudi ni bilo treba hladiti.

II.

Vsaka tovarna ima svojo terminologijo, tako tudi naša steklarna. Dokler je ne znaš, velja za »zelenca«. Tako se je zgodilo tudi meni.

Pred nedavnim sem prišel v obrat. Po mojem obhodu me ustavi nek steklarski mojster. Prav posebno se je zanimal, kako gre proizvodnja in kakšen je odpadek. Na vsa vprašanja sem mu odgovoril.

Nato pa me mojster spet resno vpraša: »Kako pa kaj dela MUTEČ?«

Prav začudeno ga pogledam, a mu odgovorim: »Od kdaj pa dela v našem podjetju muteč?« (Mislim sem namreč na tistega v Kemični tovarni.)

Mož pa v smeh: »Slišite, jaz sem mislil, kako dela naš AVTOMAT!«

Sele potem mi je bilo jasno, kdo je bil spet na novo »krščen« v naši tovarni! r. r.

IZ NAŠE SLIKARNICE

Znano je, da so v tem oddelku zaposlena sama čedna dekleta. Seveda imajo spričo te prednosti obilo oboževalcev, ki radi iščejo stik z njimi tudi med delovnim časom po telefonu, ki ga ima ta oddelek v pisarni oddelkovodje.

Ob neki priliki se spet oglasi telefon: »Je tam slikarnica? Dajte mi, prosim, tovarišico Marjano!«

Oddelkovodja: »Povejte, prosim, še njen priimek, ker jih je več v mojem oddelku!«

Neznan glas: »Ne vem priimka, dajte mi tisto, ki je najbolj »fejst!«